

УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ
ПОЛІТИКИ

Леонід Віткін

РИНКОВИЙ НАГЛЯД ТА ОЦІНКА ВІДПОВІДНОСТІ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ЗМІН ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА

© 2021, ГО «Український центр європейської політики»

Рецензія:

Олександра Булана

кандидатка економічних наук, аналітикиня ГО «УЦЄП»

Аналітичний звіт

РИНКОВИЙ НАГЛЯД ТА ОЦІНКА ВІДПОВІДНОСТІ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ЗМІН ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Леонід Віткін

доктор технічних наук, професор, експерт з питань
технічних бар'єрів у торгівлі

Літературна корекція:

Катерина Потапенко, незалежна експертка

Дизайн та верстка:

Олександр Іванов, незалежний експерт

Дослідження було здійснено Українським центром європейської політики за підтримки уряду Швеції, Міністерства закордонних справ та Шведського Центру розвитку міжнародного співробітництва. Інформація та точки зору, висловлені в роботі, належать лише авторам та не обов'язково відповідають точці зору уряду Швеції, Міністерства закордонних справ та Шведського Центру розвитку міжнародного співробітництва. Помилки в роботі є відповідальністю лише автора. Усі частини роботи захищені авторським правом.

ЗМІСТ

4 ВСТУПНА ЧАСТИНА

**7 1) ОГЛЯД ВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ УКРАЇНИ
ЩОДО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА ЄС
В СФЕРІ РИНКОВОГО НАГЛЯДУ**

**11 2) ОГЛЯД НОВИХ ЗМІН У СФЕРІ РИНКОВОГО
НАГЛЯДУ В ЄС**

18 3) ГОЛОВНІ ВИСНОВКИ І РЕКОМЕНДАЦІЇ

21 ДОДАТКИ

Метою даної роботи є підготовка аналітичних матеріалів для українських органів влади і суспільства, які можна буде використати в процесі подальшого реформування вітчизняної інфраструктури якості, зокрема організації у країні державного нагляду і контролю за безпечністю нехарчової продукції відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (ЄС).

Необхідність продовження реформування ринкового нагляду пов'язана з його безпосереднім впливом на розвиток бізнесу, регуляторний клімат та інвестиційну привабливість країни, а також ефективність захисту прав споживачів.

З набуттям незалежності у 1991 році Україна успадкувала застарілу радянську систему стандартизації, обов'язкової сертифікації, метрології та державного нагляду за дотриманням стандартів, норм та правил. Ця система не відповідає основним вимогам Угоди про технічні бар'єри в торгівлі (ТБТ) Світової організації торгівлі (СОТ).

Після вступу до СОТ і визначення Україною курсу на євроінтеграцію та підготовки Угоди про асоціацію почалася активна співпраця з ЄС в частині подальшого реформування української системи технічного регулювання відповідно до європейського законодавства і практики.

Згідно з домовленостями, закріпленими в Угоді про асоціацію з ЄС (стаття 56.1 - 1) та Додатком III (пункту 1) до неї протягом першого року набуття чинності Угодою Україна мала гармонізувати горизонтальне (рамкове) законодавство з п'ятьма актами гармонізованого законодавства ЄС, три з яких мають відношення до сфери ринкового нагляду, а саме Директиви № 2001/95/ЄС про загальну безпеку продукції (п.1.1 Додатку III),

Регламенту (ЄС) № 765/2008 щодо загальних вимог для акредитації і ринкового нагляду, що стосується торгівлі продукцією (п.1.2 Додатку III) та Директиви Ради № 85/374/ЄЕС про відповідальність за дефектну продукцію (п.1.5 Додатку III). На виконання цього зобов'язання було розроблено на основі відповідних актів ЄС та ухвалено 3 горизонтальні рамкові закони у сфері державного ринкового нагляду, а саме Закон України "Про загальну безпечність нехарчової продукції"; Закон України "Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції"; Закон України "Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту продукції" та зміни до них у вигляді Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо зменшення тиску на бізнес з боку органів ринкового нагляду», спрямовані на запобігання введенню в обіг небезпечної продукції, запровадження системи ринкового нагляду та системи контролю такої продукції, а також запровадження європейського принципу відповідальності виробника за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції, що введена ним в обіг. Кабінетом Міністрів України прийнято 15 постанов, спрямованих на реалізацію законів України у сфері державного ринкового нагляду. На сьогодні ринковий нагляд щодо відповідності нехарчової продукції вимогам технічних регламентів здійснюється 7-ма органами, визначеними Урядом.

Крім того, ще одним зобов'язанням України в рамках Угоди про асоціацію з ЄС було утримання від внесення змін до горизонтального і галузевого законодавства, зазначеного в Угоді, крім як для приведення його у відповідність з законодавством ЄС та дотримання такого приведення (стаття 56.5 Угоди про асоціацію).

За результатами аналізу ефективності нагляду за ринком ЄС у 2019 році прийняв Регламент (ЄС) 2019/1020 про нагляд за ринком і відповідність продукції. Регламент забезпечує основу для посиленого нагляду за ринком певних видів продукції, що виробляється в Європейському Союзі і ввезена до нього.

У Регламенті також розглядаються проблеми, пов'язані з електронною торгівлею і цифровим середовищем.

Новий Регламент також посилить контроль з боку митників для запобігання продажу небезпечної продукції європейським споживачам.

Регламент уповноважує Комісію затверджувати контроль, пов'язаний з продукцією, що здійснюється третьою країною, безпосередньо перед її експортом в ЄС.

Більшість положень Регламенту будуть застосовуватися з 16 липня 2021 року. Відповідно до взятих зобов'язань Україна має забезпечити приведення свого законодавства у сфері ринкового нагляду у відповідність до зазначеного Регламенту.

Угодою про асоціацію між Україною та ЄС (ст. 57) також передбачено укладення Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислових товарів (АСАА).

Угода АСАА для одного або кількох секторів буде додана в якості протоколу до Угоди про асоціацію після повного узгодження галузевого і горизонтального законодавства України, інституцій та стандартів з відповідними законодавством, інституціями та стандартами ЄС та перевірки з боку ЄС (стаття 57.1.3), в тому числі у сфері ринкового нагляду.

Угода АСАА означає, що в секторах, які охоплені АСАА, торгівля між Україною та ЄС буде відбуватись на тих самих умовах, що й у рамках ЄС (стаття 57.2).

Передбачається, що в кінцевому рахунку на всі 27 секторів (сфер), щодо яких Угода про асоціацію містить вертикальні зобов'язання, буде поширюватись дія АСАА. Після досягнення цієї мети сторони можуть розглянути можливість поширення АСАА на інші промислові товари (стаття 57.4).

Підготовка до підписання Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислової продукції на першому етапі передбачена для 3-х пріоритетних секторів промислової продукції (безпека машин, електромагнітна сумісність, низьковольтне електричне обладнання).

Перш ніж розпочати переговори щодо Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислової продукції, Україна повинна забезпечити ухвалення необхідного законодавства, набрання ним чинності та його реальне застосування відповідними українськими органами. Сторони підтвердили взаємне зобов'язання щодо проведення та сприяння місії з попередньої оцінки стану української інфраструктури якості та адаптації національного законодавства до стандартів ЄС.

Згідно з досягнутою домовленістю у листопаді 2020 року – січні 2021 року в режимі онлайн відбулися двосторонні консультації сторін з питань технічного регулювання і оцінювання рівня відповідності української системи європейським нормам. Європейські експерти обіцяли надати відповідний звіт у 2021 році.

Існують певні ризики щодо підписання Угоди АССА, пов'язані з тим, що Європейська кооперація акредитації (ЄА) призупинила визнання української системи акредитації за двома напрямками щодо органів сертифікації продукції та органів інспекційного нагляду з 24 березня 2021 року. Українська сторона має невідкладно вжити необхідних заходів для відновлення визнання з боку ЄА.

У разі виконання взятих Україною зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію, можна очікувати досягнення наступних цілей:

- відповідність рамкового і галузевого законодавства (згідно з Додатком III Угоди про асоціацію з ЄС) європейському законодавству;
- створення в Україні сучасної інфраструктури якості, інституції якої здійснюватимуть діяльність у сфері стандартизації, оцінки відповідності, акредитації, метрології, ринкового нагляду згідно з усталеною європейською практикою;
- усунення дублювання процедур оцінки відповідності продукції вимогам технічних регламентів в Україні та ЄС, зменшення фінансових та часових витрат бізнесу на проходження процедур оцінки відповідності;
- взаємне визнання сертифікатів відповідності між Україною та ЄС після підписання Угоди АСАА та розширення доступу на ринок ЄС для українських виробників промислової продукції з високим ступенем доданої вартості;
- спрощення схвалення з боку ЄС системи доекспортного контролю української продукції.

Дана робота слугуватиме підготовці української влади до необхідності внесення змін до вітчизняного законодавства і практики відповідно до останніх змін європейського законодавства і діяльності європейських контролюючих органів у сфері ринкового нагляду та контролю.

Перед українською владою стоятимуть такі ключові завдання:

- виконання зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію у сфері ринкового нагляду в частині внесення змін до законодавства про ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції;
- підвищення результативності та ефективності українського нагляду за ринком відповідно до європейської практики;
- підвищення рівня захисту ринку від недобросовісної конкуренції;
- посилення захисту прав споживачів;
- підготовка українських виробників і експортерів до виконання вимог оновленого вітчизняного і європейського законодавства у сфері ринкового нагляду та контролю;
- забезпечення тісної взаємодії українських органів ринкового нагляду та контролю з європейськими контролюючими органами;
- підвищення рівня компетентності персоналу у сфері ринкового нагляду і контролю;
- забезпечення належного фінансування і модернізації випробувальної бази для сфери ринкового нагляду та контролю;
- цифровізація процесів ринкового нагляду та контролю.

ОГЛЯД ВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ УКРАЇНИ ЩОДО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА ЄС В СФЕРІ РИНКОВОГО НАГЛЯДУ

1)

1. 1. Імплементация законодавства ЄС в сфері ринкового нагляду

Державний ринковий нагляд, як одна зі складових частин системи технічного регулювання, має важливе значення для виробництва безпечної продукції, оскільки забезпечує виявлення та запобігання введенню в обіг небезпечної продукції, захист споживачів від небезпечної продукції шляхом встановлення відповідності продукції вимогам технічних регламентів і загальній вимозі щодо безпечності продукції.

Крім того, створення державного механізму ринкового нагляду є зобов'язанням, узятим Україною, після підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, яка включає створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС, а також, передбачає поступове досягнення відповідності, зокрема, з ринковим наглядом ЄС та дотримання принципів та практик, викладених в актуальних рішеннях та регламентах ЄС (стаття 56 Глави 3 «Технічні бар'єри у торгівлі» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію).

Формування базового законодавства у сфері ринкового нагляду

До 2010 року в Україні існувало досить розмаїте законодавство у сфері контролю і нагляду за діяльністю суб'єктів господарювання, а не продукції. Також діяли Декрет Кабінету Міністрів України «Про державний нагляд за додержанням стандартів, норм і правил та відповідальність за їх порушення» та Закон України «Про захист прав споживачів», які давали право територіальним контролюючим органам, які були водночас суб'єктами господарювання, контролювати виробників та оптових продавців продукції, а органам захисту прав споживачів – роздрібних продавців.

У ході перевірок увагу зосереджували на формальній відповідності продукції, наприклад, технічним умовам виробників, або наявності сертифікатів відповідності чи їх реєстраційних номерів, а не власне показникам безпечності

продукції. Унаслідок цього санкції накладали за формальну невідповідність, яка часто не стосувалася безпечності продукції. Наслідками такої ситуації стали:

- надмірність контролю;
- погіршення інвестиційного та регуляторного клімату в Україні та поширення зловживань у сфері державного нагляду (контролю);
- зниження результативності та ефективності захисту прав споживачів і користувачів щодо безпечності продукції.

Протягом 2010–2011 років в Україні були прийняті закони, що запроваджують європейські принципи та підходи до здійснення державного нагляду (контролю) за продукцією та захисту прав споживачів.

2 грудня 2010 року Верховна Рада прийняла Закон України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» № 2735-VI, який набрав чинності 05.07.2011. Відповідно до цього Закону з цього ж дня втратив чинність Декрет Кабінету Міністрів України. Закон було розроблено на основі відповідних положень Регламенту ЄС № 765/2008 від 09.07.2008. Згідно із цим Законом в Україні було запроваджено ринковий нагляд відповідно до принципів і практик, що застосовуються в ЄС. З цього моменту нагляд за продукцією, за винятком харчової та фармацевтичної продукції, а також деяких інших видів, здійснюється шляхом проведення перевірок на складах та у торговельній мережі. Виробники перевірятимуться лише у разі виявлення на ринку невідповідної продукції. У такій ситуації органи ринкового нагляду матимуть також змогу перевіряти весь ланцюг постачання невідповідної продукції, що має забезпечити прозорість ринку та полегшити встановлення джерел походження невідповідної продукції. Законом передбачено комплекс заходів, що можуть вживатися до невідповідної продукції (приведення продукції у відповідність, тимчасова та постійна заборона продукції, вилучення продукції з обігу та її відкликання від споживачів). Передбачена

й необхідність інформування споживачів та інших розповсюджувачів про продукцію, яка становить серйозний ризик або є небезпечною. Під час прийняття рішення про вжиття того чи іншого заходу відповідно до європейських вимог передбачена процедура консультацій з виробником продукції чи іншою особою, якої стосується рішення про необхідність вжиття таких заходів, урахуваючи серйозність та важливість заходів ринкового нагляду для виробника чи прирівняної до нього особи та розмір санкцій. З метою обмеження можливостей для зловживань з боку посадових осіб органів ринкового нагляду в цілому Закон встановлює досить чіткі та жорсткі процедури проведення перевірок та вжиття заходів у разі виявлення невідповідності. Система санкцій, запропонована в Законі, є гнучкою та спрямована на забезпечення справедливості при їх накладенні: основну відповідальність несе виробник чи особа, що ввела продукцію в обіг на ринку України, а розповсюджувач продукції (у тому числі її продавець) несе відповідальність лише у тому випадку, якщо продукція стала невідповідною внаслідок його дій чи бездіяльності. Таким чином, Законом передбачена така логічна схема: розповсюджувачі (у тому числі продавці) перевіряються частіше, але підстави їх відповідальності є значно вужчими, у той час як виробники зазнаватимуть менше перевірок, проте нестимуть всю повноту відповідальності за свою продукцію. Особливу увагу в Законі приділено організації системи ринкового нагляду. Так, передбачено визначення Кабінетом Міністрів України органів державного ринкового нагляду та розмежування сфер їх відповідальності, що було зроблено з прийняттям постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку органів державного ринкового нагляду та сфер їх відповідальності».

Передбачено вимоги до планування здійснення державного ринкового нагляду та оцінювання ефективності функціонування системи ринкового нагляду, що дозволятиме забезпечувати ефективний зворотний зв'язок між тим, що і з якими результатами перевіряється на ринку, і плануванням нагляду й визначенням пріоритетів для нього на наступний період.

Окремий розділ Закону присвячений контролю продукції при її ввезенні на митну територію України. Функція здійснення такого контролю, як і в більшості європейських країн, покладена на митні органи. При цьому, відповідно до європейських вимог, передбачений механізм взаємодії між митними органами та органами державного ринкового нагляду у випадку виявлення на кордоні невідповідної продукції. Слід особливо зазначити, що контролю на кордоні підлягає лише та нехарчова продукція, що заявлена в митний режим імпорту, реімпорту або будь-який інший режим, що передбачає вільний обіг продукції на ринку України. Це означає, що перепон для транзиту продукції через територію України

або її тимчасового ввезення в Україну з метою, наприклад, демонстрації на ярмарках, виставках тощо, виникати не повинно.

Також зазначеним Законом передбачено функціонування національної інформаційної системи ринкового нагляду, яка виконуватиме функції реєстру всіх рішень, прийнятих органами ринкового нагляду, обміну інформацією між органами ринкового нагляду та митними органами, а також надання статистичної та аналітичної інформації для проведення оцінювання ефективності функціонування системи державного ринкового нагляду в Україні.

2 грудня 2010 року Верховною Радою України було прийнято ще один закон, а саме Закон України «Про загальну безпечність нехарчової продукції» № 2736-VI, який набрав чинності 05.07.2011. Цей Закон базується на Директиві ЄС № 2001/95/ЄС від 03.12.2001 про загальну безпечність продукції та є взаємодоповнюючим із попереднім Законом.

Згідно із Законом у разі, якщо на продукцію не існує встановлених вимог у технічних регламентах (ТР) та інших нормативно-правових актах України, до неї висувається єдина вимога: така продукція повинна бути безпечною. При цьому в Законі наведено перелік критеріїв, згідно з якими може бути оцінена безпечність такої продукції. Нагляд за додержанням загальної вимоги щодо безпечності нехарчової продукції здійснюється відповідно до Закону про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції. Законом про загальну безпечність нехарчової продукції передбачено функціонування системи оперативного взаємного сповіщення про продукцію, що становить серйозний ризик, що має слугувати аналогом відповідної європейської системи RAPEX.

19 травня 2011 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції» № 3390-VI, який набрав чинності 16.09.2011. Цим Законом в Україні було імплементовано Директиву ЄС № 85/374/ЄЕС щодо відповідальності за дефектну продукцію та запроваджено принцип відповідальності без вини саме виробника. Відповідні зміни були внесені й до Цивільного кодексу України, яким раніше врегульовувалися ці питання. Законом передбачена низка обставин, коли виробника може бути звільнено від відповідальності. Утім, у такому разі Закон передбачає, що позов може бути переадресований особі, яка винна в тому, що продукція стала дефектною та завдала шкоди. Слід зазначити, що такий режим відповідно до європейських правил поширюється лише на продукцію, що є рухомим майном, і не поширюється на нерухомість, роботи і послуги, де зберігається старий режим, передбачений Цивільним кодексом України.

Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо зменшення тиску на бізнес з боку органів ринкового нагляду» № 367-ІХ, який Верховна Рада ухвалила 12 грудня 2019 року, спрямований на зменшення корупційних ризиків у діяльності посадових осіб під час здійснення перевірок, а також на посилення захисту споживачів у разі виявлення на ринку небезпечної нехарчової продукції. Закон не потребує прийняття додаткових підзаконних актів і набрав чинності через три місяці з дня його опублікування - 26.03.2020.

Закон вносить зміни до низки законів України, зокрема Господарського Кодексу України, Закону «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», Закону «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції», Закону «Про загальну безпечність нехарчової продукції».

Документ сприяє виконанню зобов'язань України, передбачених Угодою про асоціацію з Європейським Союзом, у частині погодження українського законодавства у сфері державного ринкового нагляду із законодавством ЄС.

Таким чином, протягом останнього десятиліття в Україні було створено законодавчу базу для запровадження європейських підходів до державного нагляду (контролю) за продукцією. На виконання зазначених законів Кабінетом Міністрів України та Мінекономіки прийнято низку підзаконних нормативно-правових актів, що регламентують діяльність органів виконавчої влади щодо здійснення державного ринкового нагляду і контролю нехарчової продукції.

На сьогодні законодавство у сфері державного ринкового нагляду відповідає європейському (без урахування Регламенту ЄС 2019/1020) і складається з 4 законів, зазначених вище, на реалізацію положень яких прийнято низку нормативно-правових актів, наведених у Додатку 1.

Інфраструктура ринкового нагляду в Україні

Органи ринкового нагляду становлять єдину систему державного ринкового нагляду.

На сьогодні постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку видів продукції, щодо яких органи державного ринкового нагляду здійснюють державний ринковий нагляд» № 1069 від 28.12.2016 визначено сім органів державного ринкового нагляду, наведених у Додатку II.

Відповідно до затвердженого Урядом переліку видів продукції, щодо яких органи державного ринкового нагляду здійснюють державний ринковий нагляд, встановлено чітке розмежування сфер відповідальності органів ринкового нагляду, чим забезпечено уникнення дублювання наглядових функцій між ними.

З метою забезпечення взаємодії між центральними органами виконавчої влади для підготовки узгоджених пропозицій з удосконалення державного ринкового нагляду Мінекономіки України видано наказ № 220 від 19.02.2018 року «Про утворення Координаційної ради з питань державного ринкового нагляду», яким затверджено Положення про Координаційну раду.

Сферу ринкового нагляду не оминули процеси цифровізації.

Міністерство економічного розвитку, торгівлі та сільського господарства України ввело в дію всеукраїнську базу небезпечної нехарчової продукції «Увага». На даному сайті можна перевірити, чи безпечна та чи інша продукція.

На сайті також вказані контактні дані всіх органів ринкового нагляду та сфери їх повноважень, що дозволяє споживачеві звернутися до відповідного органу за допомогою.

За ініціативи Мінекономіки розроблено і введено в дію мобільний додаток "Купуй Безпечно", який дозволяє отримати інформацію про небезпечну нехарчову продукцію за допомогою смартфона і за потреби надіслати скаргу.

Відповідність національного законодавства у сфері державного ринкового нагляду зазначеному вище законодавству ЄС було підтверджено результатами оцінювання, проведеного експертами Європейської Комісії протягом 2014-2018 років.

Тобто, на той час була досягнута гармонізація українського законодавства у сфері державного ринкового нагляду з відповідним законодавством ЄС, але без урахування норм Регламенту (ЄС) 2019/1020 про нагляд за ринком і відповідність продукції.

Державний ринковий нагляд здійснюється не за діяльністю суб'єктів господарювання, а за продукцією, яка є об'єктом відповідних технічних регламентів, а також за продукцією, яка не є об'єктом технічних регламентів з метою забезпечення її відповідності встановленим вимогам. Такий підхід відповідає європейській практиці і положенням Регламенту ЄС № 765/2008. Стислий опис діяльності з ринкового нагляду наведено у Додатку III.

Також слід зазначити, що у зв'язку зі змінами у європейському законодавстві, відповідно до яких низку директив ЄС було переглянуто і викладено у новій редакції, здійснюється перегляд прийнятих технічних регламентів із метою максимального їх приведення у відповідність до нових версій директив ЄС.

Загалом в Україні прийнято 84 технічних регламенти, з них понад 70 розроблено на основі

актів законодавства ЄС, у тому числі директив Нового та Глобального підходу, з яких більшість вже є обов'язковими до застосування.

1.2. Подальше реформування державного ринкового нагляду

Водночас аналіз діяльності у сфері державного ринкового нагляду свідчить, що йому притаманні певні недоліки, а саме:

- недостатня ефективність і прозорість;
- недостатній рівень державного фінансування;
- зосередження на пошуку формальних невідповідностей, а не на виявленні дійсно небезпечної продукції;
- мала кількість проведених випробувань відібраної продукції;
- недостатній рівень чисельності і компетентності персоналу;
- нерозвинута мережа випробувальних лабораторій та необхідність їх суттєвої модернізації;
- недостатній рівень взаємодії органів нагляду і митного контролю;
- низький рівень застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- неоднорідність ринкового нагляду в окремих регіонах;
- недосконалість секторальних планів ринкового нагляду та неінформативність звітних матеріалів;
- низький рівень взаємодії між українськими органами ринкового нагляду та недостатня координація їх діяльності;
- недостатнє та несвоєчасне висвітлення актуальної та корисної для споживачів і бізнесу інформації щодо наявної в обігу на ринку України небезпечної нехарчової продукції;
- недостатня дієвість штрафних санкцій до порушників законодавства у сфері ринкового нагляду;
- відсутність стратегії розвитку ринкового нагляду на певний період;
- низький рівень взаємодії та обміну досвідом з європейськими органами нагляду.

Таким чином подальший розвиток сфери ринкового нагляду необхідно спрямувати на усунення притаманних йому вад, підвищення його ефективності та прозорості, приведення у відповідність з кращою європейською практикою.

ОГЛЯД НОВИХ ЗМІН У СФЕРІ РИНКОВОГО НАГЛЯДУ В ЄС

2)

2.1. Новації *acquis* ЄС у сфері ринкового нагляду

Починаючи з 80-х років ХХ століття, ЄС побудував 2-рівневу систему технічного регулювання, яка ґрунтується на:

- Новому підході (стандартизації); та
- Глобальному підході (оцінки відповідності)

Ця система спрямована на забезпечення вільного переміщення товарів всередині ЄС, недопущення бар'єрів у торгівлі, взаємне визнання та технічну гармонізацію. На основі зазначених принципів і підходів було прийнято понад 20 директив ЄС, які встановлюють вимоги до окремих видів промислової продукції, а також процедури з оцінювання відповідності товарів, залежно від рівня їхнього ризику для життя і здоров'я людей.

Рамковим нормативним актом у сфері ринкового нагляду є Регламент № 765/2008¹, що встановлює єдині засади функціонування ринкового нагляду в Європі. Даний Регламент є чинним до 16 липня 2021 року.

До тих видів продукції, щодо яких спеціальне регулювання на рівні ЄС відсутнє, висувається єдина вимога щодо їхньої безпечності. Це закріплено у Директиві ЄС № 2001/95/ЄС² від 03.12.2001 щодо загальної безпечності продукції. Ця Директива доповнює Директиви Нового та Глобального підходів у частині вжиття заходів ринкового нагляду до того, як це питання було врегульовано згаданим вище Регламентом ЄС № 765/2008. Цією Директивою також передбачено функціонування системи оперативного обміну інформацією стосовно продукції, що становить серйозний ризик (RAPEX).

На даний момент основними документами, що регулюють ринковий нагляд в ЄС є:

- Регламент № 765/2008 Європейського парламенту та Ради про правила акредитації та ринкового нагляду при реалізації продукції в частині ринкового нагляду до 16 липня 2021 року;
- Рішення № 768/2008³ Європейського парламенту та Ради про основні правові умови допуску продукції на ринок;
- Регламент (ЄС) 2019/1020 про нагляд за ринком і відповідність продукції (окремі положення діють з 01.01.2021 року, в цілому з 16 липня 2021 року).

[Регламент № 765/2008/ЄС](#) поки що залишається основним документом з ринкового нагляду (Глава III зазначеного Регламенту «Рамки Співтовариства для ринкового нагляду і контролю продуктів, що надходять на ринок Співтовариства») і діє до 16 липня 2021 року. Структура Регламенту наведена у Додатку IV

Цей Регламент містить вимоги для здійснення та організації ринкового нагляду з боку органів ЄС. Регламент також зобов'язує країни ЄС запровадити відповідні процедури у сферах:

- реагування на скарги споживачів;
- моніторингу нещасних випадків, пов'язаних з продукцією;
- перевірки виконання коригуючих дій;
- контролю за науковими та технічними знаннями стосовно питань безпеки;
- створення інформаційних систем ринкового нагляду і оперативного оповіщення про небезпечні продукти та обміну інформацією і досвідом між державами-членами.

1) [REGULATION \(EC\) № 765/2008 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 9 July 2008](#) setting out the requirements for accreditation and market surveillance relating to the marketing of products and repealing [Regulation \(EEC\) № 339/93](#)

2) [DIRECTIVE № 2001/95/EC](#) OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 3 December 2001 on general product safety

3) [DECISION № 768/2008/EC](#) OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 9 July 2008 on a common framework for the marketing of products, and repealing Council Decision № 93/465/EEC

Регламент визначає заходи ринкового нагляду, які мають бути вжиті наглядовими органами. До них належать:

- організація довільних та вибіркових перевірок;
- витребування від виробника документації, що дає змогу перевірити відповідність продукції;
- у випадках, де це є виправданим, відвідування потужностей виробника та збирання зразків для випробувань, а також знищення продукції, що становить серйозний ризик, у виняткових випадках.

Крім того, Регламент № 765/2008/ЄС визначає загальні принципи та вимоги щодо застосування маркування «CE» для цілей підтвердження відповідності.

У цілому цей Регламент заклав основи створення ринкового нагляду в ЄС. Його норми були правильними і на той час відповідали потребам європейської економіки і споживачів.

Новий Регламент 2019/1020 видаляє усі статті 15-29, які стосуються ринкового нагляду, з Регламенту (ЄС) № 765/2008 (статті щодо акредитації залишаються чинними). Він повністю замінює Регламент (ЄС) № 765/2008 в частині організації ринкового нагляду в ЄС, а також вносить правки до Директиви № 2004/42/ЄС і Регламенту (ЄС) № 305/2011.

Рамкові підходи до ринкового нагляду, закладені в Регламенті № 765/2008 не втратили свою актуальність і перенесено до Регламенту 2019/1020 у більш розширеній і деталізованій редакції.

Водночас новий Регламент спрямований на побудову цілісної однорідної системи ринкового нагляду ЄС, позбавленої фрагментарності, і такої, що враховує розвиток сучасних інформаційно-комунікаційних технологій і інтернет-торгівлі. Метою нової законодавчої ініціативи є посилення нагляду за ринком всередині ЄС і на зовнішніх кордонах. Регламент охоплює як цифрові, так і традиційні ланцюжки поставок.

Регламент 2019/1020 застосовується до продуктів, на які поширюється гармонізоване законодавство ЄС. (Перелік актів гармонізованого законодавства наведено у Додатках I, II до цього Регламенту і Додатках V, VI до даного звіту).

Загалом норми Регламенту 2019/1020 встановлюють більш жорсткі і конкретизовані вимоги до процедур контролю, нагляду та підтвердження відповідності товарів, а також прав і обов'язків органів ринкового нагляду, митного контролю, економічних операторів, держав-членів ЄС, Європейської Комісії тощо. Очікується, що застосування Регламенту зміцнить структуру нагляду за ринком, що в свою чергу призведе до скорочення кількості невідповідних продуктів на ринку ЄС.

Регламентом, зокрема, передбачено:

- створення об'єднаної мережі відповідності продукції для координації і здійснення спільної діяльності щодо забезпечення дотримання гармонізованого законодавства;
- створення і фінансування мережі випробувальних центрів продукції, що підпадає під дію Регламенту;
- створення механізму надання запитів про взаємну допомогу між органами нагляду за ринком в різних державах-членах і можливості передачі доказів і рішень щодо забезпечення дотримання гармонізованого законодавства;
- відшкодування витрат на контроль у разі виявлення невідповідної продукції;
- встановлення державами-членами ЄС правил щодо застосування ефективних, пропорційних та стримуючих штрафів, які застосовуються до порушників вимог цього Регламенту;
- створення адміністративних координаційних груп з розроблення методів ефективного нагляду і контролю для всіх інструментів законодавства ЄС, наведених у Додатках до цього Регламенту.

Структура Регламенту і його постатейний зміст наведені у Додатку VII.

2.2. Нові завдання для операторів ринку ЄС

Регламент нагляду за ринком забороняє розміщення на ринку певних товарів, якщо тільки економічний оператор, заснований в ЄС, не визначений відповідальним за забезпечення доступності документації про відповідність, співпрацює з органами нагляду за ринком та інформує органи, коли вони мають підстави вважати, що продукт представляє ризик. Це може бути:

- виробник товару;
- імпортер (якщо виробник не заснований в ЄС);
- уповноважений представник, або постачальник послуг з виконання, коли жодне із зазначеного вище не засноване в ЄС.

Ця вимога стосується деяких товарів, на які поширюється Положення про нагляд за ринком (див. Статтю 4 (5) Регламенту), включаючи будівельну продукцію, машини, іграшки, радіобладнання, обладнання під тиском, а також електричне та електронне обладнання.

Компанії, що розміщують цю продукцію на ринку ЄС, які досі не визначили відповідальну особу, створену в Європейському Союзі, або які покладаються на економічного оператора, повинні оцінити свої зобов'язання та вжити необхідних заходів.

Регламент нагляду за ринком також встановлює обов'язок співпраці з органами нагляду за ринком для всіх економічних операторів, включаючи постачальників послуг інформаційного суспільства.

2.3. Посилені вимоги до онлайн-торгівлі

Зростання кількості нелегальної та небезпечної продукції з інтернет-магазинів зумовило низку проблем на ринку ЄС. Така інтернет-торгівля призводить до викривлення конкуренції не на користь традиційних виробників, які підпадають під суворий ринковий нагляд. Крім того, продукція, що продається через інтернет з третіх країн, потенційно може наразити споживачів на небезпеку і містити в собі ризики для здоров'я громадян та довкілля.

На даний момент для типу продажів B2C (продажі приватним покупцям, на відміну від B2B – постачання між суб'єктами господарювання) не існує жодного підприємства, яке офіційно відповідало б за відповідність законодавству ЄС. У такому випадку, фізичні-особи-споживачі фактично є "імпортерами", відповідальними за дотримання вимог щодо відповідності. Очевидно, що приватні покупці не в змозі забезпечити, щоб товари, які вони купують в інтернеті у постачальників за межами ЄС, відповідали вимогам ЄС щодо якості та безпечності товарів. Так само у разі транскордонних продажів товарів приватним покупцям не існує жодних стимулів та штрафних санкцій, які мають місце для підприємств.

Тому Регламент 2019/1020 посилює вимоги до ринкового нагляду за інтернет-торгівлею. Товари, що продаються через інтернет або за допомогою інших способів дистанційної торгівлі, вважатимуться доступними на ринку ЄС, якщо пропозиція їх купівлі орієнтована на кінцевих споживачів у ЄС (стаття 6 Регламенту № 2019/2010). Пропозиція про продаж вважається надісланою до кінцевих користувачів в ЄС, якщо відповідний суб'єкт економічної діяльності будь-яким чином здійснює свою діяльність в державі-члені ЄС.

Як зазначалося вище, Регламент 2019/1020 про нагляд за ринком вимагає, щоб постачальники, що не входять до ЄС, мали представника (економічного оператора) в ЄС. Ця вимога матиме значний вплив на онлайн-торгівлю через сайти, представники яких розташовані за межами ЄС. Якщо продавці, що реалізують товари через такі

сайти, не матимуть економічного оператора в ЄС, такі продавці не зможуть продавати свою продукцію до ЄС.

З огляду на специфіку інтернет-торгівлі, перелік можливих економічних операторів був доповнений провайдером фулфілмент-послуг. До таких провайдерів можуть бути віднесені фізичні та юридичні особи, що надають щонайменше два види наступних послуг: складське зберігання, упаковка, обробка та відвантаження замовлень без зміни права власності на товар (стаття 3 Регламенту № 2019/2010).

Постачальники інформаційних послуг повинні співпрацювати з органами ринкового нагляду за їхнім запитом і в особливих випадках, щоб сприяти будь-яким діям, що вживаються для усунення або, якщо це неможливо, для пом'якшення ризиків, пов'язаних з продукцією, яка пропонується або пропонувалася для продажу через інтернет посередництвом їхніх сервісів.

Одним з найбільших нововведень Регламенту є створення ефективної системи санкцій в разі порушень в онлайн-торгівлі. У випадку серйозного ризику, органи ринкового нагляду мають право вимагати видалення інформації про відповідний товар з інтернету, або зобов'язати економічного оператора чітко відобразити необхідні попередження про товар в інтернеті. Якщо такий запит не виконується, відповідний орган має повноваження вимагати від постачальників інформаційних послуг обмежити доступ до онлайн-інтерфейсу.

2.4. Посилення ринкового нагляду

Регламент 2019/1020 передбачає, що держави-члени організують та здійснюватимуть нагляд за ринком шляхом визначення одного або кількох неупереджених та незалежних органів ринкового нагляду.

Регламент також вимагає, щоб всі держави-члени ЄС розробляли «всеохоплюючу національну стратегію ринкового нагляду» щонайменше кожні чотири роки. Перші такі стратегії повинні бути представлені до 16 липня 2022 року. Ці стратегії повинні сприяти послідовному, всебічному та інтегрованому підходу до ринкового нагляду та до виконання законодавства ЄС щодо гармонізації в кожній країні-члені ЄС. Стратегії мають враховувати всі сектори, на які поширюється законодавство ЄС щодо гармонізації, та всі стадії ланцюжка поставок, включаючи імпорт та цифрову торгівлю.

Національні органи ринкового нагляду отримають посилені повноваження для забезпечення ефективного нагляду за ринком продукції, що підпадає під гармонізоване законодавство ЄС.

Повноваження органів ринкового нагляду включають наступне:

- право вимагати від економічних операторів надання відповідних документів, технічних специфікацій, даних або інформації про відповідність і технічні аспекти продукту, включаючи доступ до вбудованого програмного забезпечення в тій мірі, в якій такий доступ необхідний для цілей оцінки відповідності продукту вимогам чинного гармонізованого законодавства в будь-якій формі або форматі і незалежно від носія або місця зберігання таких документів, технічних специфікацій, даних або інформації, а також для отримання оригіналів документів або отримання їхніх копій;
- право вимагати від економічних операторів надання відповідної інформації щодо ланцюжку постачання, деталей розподільної мережі, кількості продуктів на ринку і щодо інших моделей продуктів, які мають ті ж технічні характеристики, що й розглянутий продукт, де це актуально для дотримання відповідних вимог гармонізованого законодавства ЄС;
- право вимагати від економічних операторів надання відповідної інформації, необхідної для цілей встановлення права власності на веб-сайти, якщо дана інформація має відношення до предмету розслідування;
- право проводити інспекції на місці і фізичний контроль продукції без попереднього повідомлення;
- право входити в будь-які приміщення, територію або транспортні засоби, які даний економічний оператор використовує для цілей, пов'язаних з торгівлею, бізнесом, чи професійними обов'язками економічного оператора, з метою виявлення недотримання законодавства і отримання доказів;
- право починати розслідування за власною ініціативою органів з нагляду за ринком з метою виявлення невідповідностей та їхнього припинення;
- повноваження вимагати від економічних операторів прийняття відповідних заходів для припинення випадку недотримання законодавства або усунення ризику;
- право вживати відповідних заходів, якщо суб'єкт економічної діяльності не може зробити відповідні коригувальні дії, або коли недотримання вимог або ризик зберігається, включаючи право забороняти або обмежувати випуск продукту на ринок або віддавати наказ про те, щоб продукт був відкликаний або вилучений;

- право накладати штрафи відповідно до статті 41 Регламенту;
- право отримувати зразки продукції, в тому числі здійснювати контрольовану закупку, для перевірки цих зразків, з метою виявлення невідповідностей та отримання доказів таких невідповідностей;
- право, за умови, якщо немає інших ефективних засобів для усунення серйозного ризику:

(i) вимагати видалення контенту, що належить до пов'язаних з ризиком продуктів, з онлайн-інтерфейсу або вимагати явного відображення попередження для кінцевих користувачів, якщо вони можуть мати доступ до онлайн-інтерфейсу;

(ii) якщо запит не був виконаний, вимагати від постачальників інформаційних послуг обмежити доступ до онлайн-інтерфейсу, в тому числі шляхом звернення до відповідної третьої сторони з проханням про застосування таких заходів.

У разі, якщо продукцію визнали невідповідною (небезпечною) в одній країні-члені ЄС, це матиме такі ж наслідки і в інших країнах ЄС.

Якщо орган ринкового нагляду вважає, що товар може вплинути на здоров'я чи безпеку користувачів або не відповідає гармонізованому законодавству ЄС, він може вимагати від економічного оператора вжиття відповідних та пропорційних коригувальних заходів.

Коригувальні заходи, які повинен здійснити економічний оператор, можуть включати, зокрема:

(a) приведення продукту у відповідність, в тому числі шляхом усунення формальної невідповідності, як це визначено чинним гармонізованим законодавством ЄС, або шляхом забезпечення того, що продукт більше не несе ризику;

(b) запобігання появи продукту на ринку;

(c) негайне вилучення або відкликання продукту і попередження громадськості про існуючий ризик;

(d) знищення продукту або виведення його з ладу іншим чином з метою унеможливлення його застосування;

(e) прикріплення до продукту відповідних, чітко сформульованих, легко зрозумілих попереджень про ризику, які він може нести, мовою

чи мовами, визначеними державою-членом, в якій продукт представлений на ринку;

(f) встановлення попередніх умов для випуску відповідного продукту на ринок;

(g) негайне і в належній формі попередження кінцевих користувачів, що піддаються ризику, в тому числі шляхом публікації спеціальних попереджень мовою чи мовами, визначеними державою-членом ЄС, в якій продукт доступний на ринку.

Коригувальні дії, зазначені в пунктах (e), (f) та (g), можуть знадобитися тільки в тих випадках, коли продукт може становити ризик тільки за певних умов або тільки для певних кінцевих користувачів.

Якщо суб'єкт економічної діяльності не робить необхідних коригувальних дій або якщо недотримання вимог законодавства або ризику зберігаються, органи нагляду за ринком повинні гарантувати, що продукт буде вилучено або відкликано, або що доступність продукту на ринку буде заборонена або обмежена, і що громадськість, Комісія та інші держави-члени будуть поінформовані відповідним чином.

Регламент передбачає створення загальноєвропейських випробувальних центрів/лабораторій для забезпечення надійності та узгодженості випробувань з метою нагляду за ринком по всьому ЄС. Дані лабораторії та випробувальні центри будуть фінансуватися за кошти Єврокомісії. Це дозволить забезпечити уніфікацію якості випробувань та тестів по всім країнам ЄС і відповідно досягти єдиного високого рівня ринкового нагляду.

2.5. Контроль на кордоні

Регламент 2019/1020 підтверджує використання ризикоорієнтованого підходу під час здійснення контролю за випуском товарів на ринок, одночасно вводячи нові елементи контролю для митних органів. Відтепер органи ринкового нагляду надають митним органам інформацію про категорії товарів та суб'єктів господарювання, які мають вищі ризики недотримання законодавства. Також Єврокомісія має право визначати заходи, що встановлюють процедури та методи перевірок на основі загального аналізу ризиків на рівні ЄС.

Економічні оператори, що постачають продукцію на ринок ЄС мають бути готові співпрацювати з митними органами і органами нагляду за ринком держав-членів ЄС.

Митні органи/органи ринкового нагляду повинні призупинити випуск продукту у вільний обіг, якщо в ході контролю встановлено, що:

1. до продукту не додана документація, визначена як необхідна застосовним до нього законодавством ЄС, або є обґрунтовані сумніви в автентичності, точності або повноті такої документації;
2. продукт не має маркування відповідно до законодавства ЄС;
3. продукт має маркування CE або інше маркування, необхідне застосовним до нього законодавством ЄС, яке було нанесено хибним способом або таким, що вводить в оману;
4. ім'я, зареєстрована торгова назва або зареєстрований товарний знак і контактні дані, включаючи поштову адресу економічного оператора, чиї завдання щодо продукту регулюються певним гармонізованим законодавством ЄС, не вказані або не дозволяють ідентифікувати продукт або економічного оператора; або
5. з якоїсь іншої причини, коли є підстави вважати, що продукт не відповідає застосовуваному до нього законодавству Союзу або що він становить серйозний ризик для здоров'я, безпеки, навколишнього середовища або будь-яких інших громадських інтересів, зазначених вище.

Митні органи повинні негайно повідомити органи нагляду за ринком про призупинення оформлення товарів. Якщо митні органи приймають рішення про призупинення випуску товарів у вільний обіг (наприклад, через відсутність на пакуванні інформації про відповідальну особу в ЄС), органи ринкового нагляду матимуть чотири дні для продовження призупинення. В іншому разі товар випускається у вільний обіг.

При цьому сам по собі факт завершення митного оформлення товару та його випуск у вільний обіг не вважається доказом відповідності законодавству Союзу.

Якщо органи з нагляду за ринком приходять до висновку, що продукт становить серйозний ризик, вони повинні вжити заходів, щоб заборонити розміщення продукту на ринку, і вимагати від митних органів не випускати його у вільний обіг. Вони також повинні вимагати від цих органів включити наступне повідомлення в систему обробки митних даних і, за необхідності, в комерційний рахунок-фактуру, який супроводжує продукт, і в будь-який інший відповідний супровідний документ: «Небезпечний продукт - випуск у вільний обіг не дозволено - Регламент (ЄС) 2019/1020». Органи нагляду за ринком повинні негайно ввести цю інформацію в систему інформації та комунікації, зазначену в статті 34 Регламенту.

Митні органи або органи нагляду за ринком, можуть знищити/зруйнувати продукт, який представляє ризик для здоров'я і безпеки кінцевих користувачів, якщо відповідний орган вважає, що це необхідно і пропорційно рівню ризику такого продукту. Вартість такого знищення несе фізична або юридична особа, що декларує товар для вільного обігу.

Єврокомісія взяла на себе зобов'язання розробити електронний інтерфейс для обміну інформацією між національними митними органами та системою інформаційного й комунікаційного обміну з ринкового нагляду (стаття 24(7) Регламенту 2019/1020). Ця система повинна бути готовою протягом чотирьох років з моменту затвердження Регламенту 2019/1020 (Регламент було затверджено в червні 2019 року). Спільна інформаційна система дозволить національним митним органам в режимі онлайн отримувати інформацію про порушення норм ринкового нагляду, виявлені в будь-якій країні ЄС.

Отже, ризикоорієнтований підхід до виявлення порушень на кордоні стане більш якісним. При цьому експортери повинні мати розуміння, що інформація про виявлені порушення в одній країні ЄС автоматично стане відомою всім митницям усіх інших країн-членів ЄС.

2.6. Повноваження країн – членів ЄС і Європейської Комісії

Країни ЄС повинні:

- призначити один або кілька органів з повноваженнями по нагляду за ринком, розслідуванню і правозастосуванню;
- призначити єдиний офіс зв'язку, який буде представляти органи нагляду і повідомляти про розроблену національну стратегію нагляду за ринком;
- забезпечити органи влади та офіс достатніми бюджетними та іншими ресурсами;
- дозволити органам нагляду вимагати стягнення з економічного оператора всіх витрат, які вони несуть при розгляді справ про недотримання вимог;
- кожні 4 роки переглядати, а починаючи з 16 липня 2022 року, затвердити всеосяжну національну стратегію спостереження за ринком для просування послідовного, всеосяжного та інтегрованого підходу до нагляду за ринком, який повинен включати:
 1. дані про невідповідні товари;
 2. пріоритетні галузі для забезпечення дотримання законодавства ЄС;
 3. правозастосовні заходи щодо скорочення недотримання;

4. оцінку співпраці між владою інших країн ЄС;
5. надання економічним операторам, на їхнє прохання і безкоштовно, інформації про національне застосування законодавства ЄС по гармонізації продукції;
6. запровадження ефективних, адекватних та стримуючих санкцій і повідомлення про них Комісії до 16 жовтня 2021 року.

Європейська Комісія:

- гарантує, що портал Your Europe надає користувачам простий онлайн-доступ до інформації про вимоги, права, обов'язки та правила ЄС щодо продуктів;
- приймає виконавчі акти щодо єдиних умов перевірок продукції;
- створює Мережу відповідності продукції ЄС;
- створює і визначає порядок призначення в Мережі випробувальних центрів ЄС у всіх її діях;
- підтримує комп'ютерну систему для зберігання і обробки всіх зібраних даних, пов'язаних з наглядом за ринком;
- розвиває співробітництво між органами нагляду і Комісією;
- організовує низку заходів щодо поліпшення нагляду за ринком в ЄС;
- співпрацює з регуляторними органами третіх країн з питань нагляду за ринком;
- може затвердити спеціальну процедуру доекспортного контролю, який здійснюється третьою країною безпосередньо перед експортом продукції до ЄС.

2.7. Імплементация Регламенту (ЄС) 2019/1020 в законодавство України

В процесі визначення шляхів імплементации положень Регламенту (ЄС) 2019/1020 Україні варто взяти до уваги застосований в ЄС підхід. Європейською Комісією було прийнято рішення не вносити зміни та доповнення до Регламенту (ЄС) № 765/2008, а розробити новий цілісний документ на заміну положень, які стосувалися організації ринкового нагляду в ЄС. При прийнятті даного рішення було взято до уваги такі фактори, як виявлені недоліки європейської системи нагляду за ринком за понад десятирічний термін дії попереднього регламенту, тенденції суттєвого зростання обсягів електронної торгівлі, необхідність більш широкого застосування

сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, необхідність посилення співпраці органів ринкового нагляду з митними органами країн ЄС та третіх країн, потреба у суттєвому посиленні захисту споживачів та захисту бізнесу від недобросовісної конкуренції.

З огляду на європейський досвід українським органам влади вбачається доцільним піти тим же шляхом, а саме розробити та прийняти нову редакцію Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» на заміну діючому Закону, аналогічно до того, як в ЄС було прийнято новий Регламент (ЄС) 2019/1020 на заміну Регламенту (ЄС) № 765/2008 в частині нагляду за ринком. При цьому необхідно забезпечити максимальний ступінь ідентичності українських і європейських норм законодавства, які стосуються організації ринкового нагляду на національному рівні. Слід також врахувати, що Закон України про ринковий нагляд діяв понад 10 років і відповідно потребує оновлення з урахуванням європейських тенденцій і шляхів удосконалення ринкового нагляду, зокрема стрімкого розвитку електронної торгівлі.

Можна навести низку переваг щодо доцільності прийняття такого рішення:

- використання апробованого європейського досвіду щодо удосконалення нагляду за ринком через прийняття нового Регламенту;
- виконання зобов'язання, передбаченого Угодою про асоціацію, щодо приведення системи ринкового нагляду до європейської;
- сприяння визнанню української системи ринкового нагляду з боку ЄС, як аналогічної європейській;
- прискорення укладання Угоди АСАА;
- спрощення схвалення ЄС української системи доекспортного контролю.

2.8. Перспективи доекспортного контролю

Регламент 2019/1020 містить в собі механізм спрощення проходження процедур ринкового нагляду для експортерів. Він передбачає, що Єврокомісія може затвердити конкретну систему доекспортного контролю, що здійснюється третіми країнами, продукції безпосередньо перед її експортом до ЄС, щоб підтвердити, що ці товари відповідають вимогам гармонізованого законодавства ЄС по відношенню до них. Схвалення може бути надано стосовно одного або декількох продуктів, щодо однієї або декількох категорій продуктів або щодо певних товарів або категорій продуктів, вироблених певними виробниками одного чи більше товарів (стаття 35(3) Регламенту 2019/1020).

Тобто експортери зможуть здійснити всі процедури ринкового нагляду, передбачені гармонізованим законодавством ЄС, ще до того як товар залишить країну експорту. Однак для того, щоб скористатися такою можливістю, український уряд повинен здійснити необхідні кроки для того, щоб Єврокомісія затвердила вітчизняну систему доекспортного контролю, які включатимуть:

- в установленому порядку внесення змін до законодавства України у сфері державного ринкового нагляду і контролю нехарчової продукції, зокрема прийняття нової редакції Закону України про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції щодо створення та функціонування системи доекспортного контролю, передбачивши порядок її створення, принципи функціонування, коло учасників, їхні права і обов'язки, порядок проведення доекспортного контролю, процедури уповноваження органів державного ринкового нагляду та контролю на здійснення доекспортного контролю, процедури організації визнання цієї системи з боку ЄС;
- уповноваження органів державного ринкового нагляду та контролю на здійснення доекспортного контролю через прийняття відповідного нормативно-правового акту, або внесення змін до існуючого, зокрема постанови КМУ від 28.12.2016 року № 1069;
- розробку та затвердження порядку здійснення доекспортного контролю нехарчової продукції;
- за потреби проведення дооснащення необхідним випробувальним обладнанням лабораторій, які проводитимуть тестування нехарчової продукції в рамках здійснення доекспортного контролю;
- організацію підготовки кадрів для проведення доекспортного контролю;
- забезпечення співпраці та консультацій з представниками ЄС на етапі розроблення системи доекспортного контролю для сприяння її подальшого безперешкодного схвалення;
- вжиття заходів щодо відновлення статусу України як підписанта Угоди ЕА ВІА щодо органів сертифікації продукції та інспекційних органів;
- започаткування переговорного процесу з ЄС щодо схвалення української системи доекспортного контролю після введення її в дію.

3.1. Висновки

Проведений аналіз змісту Регламенту ЄС про нагляд за ринком дозволив виділити його найбільш важливі положення, які можуть мати вагомий вплив як на удосконалення українського законодавства у сфері ринкового нагляду, так і практику діяльності вітчизняних органів контролю та нагляду за ринком.

1. Регламентом вносяться зміни до трьох актів європейського гармонізованого законодавства: Директиви № 2004/42/ЄС, Регламенту (ЄС) № 765/2008 (залишаються чинними лише норми, які стосуються акредитації), Регламенту (ЄС) № 305/2011.
2. Регламентом ЄС надано 26 термінів і їхніх визначень у сфері нагляду за ринком, серед яких такі як: «економічний оператор», «виробник», «імпортер», «постачальник послуг постачання», «уповноважений представник», «онлайн-інтерфейс» тощо.
3. Регламент передбачає створення Союзних випробувальних центрів для забезпечення надійності та узгодженості випробувань з метою нагляду за ринком в середині ЄС.
4. Регламент ЄС започатковує Мережу відповідності продукції ЄС, як платформу для структурованої координації і співпраці між контролюючими і наглядовими органами держав-членів ЄС, оптимізації практики нагляду за ринком і підвищення його ефективності.
5. Регламентом запропоновано створювати групи адміністративного співробітництва, які мають, зокрема, розробляти загальні практики та методології ефективного нагляду за ринком.
6. Регламент передбачає створення єдиного офісу зв'язку в кожній державі-члені ЄС для підвищення ефективності співробітництва наглядових і митних органів держав-членів ЄС.
7. Регламент встановлює вимоги щодо посилення координації і співпраці між митними органами і органами нагляду за ринком в кожній державі-члені ЄС, а також на міждержавному рівні, зокрема і з третіми країнами. Передбачається створення відповідних інтерфейсів між інформаційними системами митних даних і інформаційно-комунікаційними системами ринкового нагляду, а також внесення повідомлень про небезпечну продукцію в системі швидкого оповіщення RAPEX.
8. Регламент визначає необхідність розроблення національних стратегій нагляду за ринком і оцінки їх ефективності державами-членами ЄС.
9. Регламент встановлює можливість запровадження систем доекспортного контролю продукції, що постачається на ринок ЄС з третіх країн.
10. Регламент визначає обов'язки та права економічних операторів, які постачають продукцію на ринок ЄС, зокрема продукцію, що пропонується до продажу через інтернет.
11. Регламент також встановлює процедури організації, діяльності, обов'язки органів нагляду за ринком та їхні повноваження і заходи нагляду за ринком, в тому числі щодо електронної торгівлі.
12. Регламент вимагає розроблення рекомендацій для органів нагляду за ринком та економічних операторів щодо виконання своїх обов'язків.
13. Регламентом визначено потребу у належному фінансуванні діяльності нагляду за ринком як на рівні ЄС, так і на рівні держав-членів ЄС.
14. Регламент вимагає перегляду та встановлення державами-членами відповідних штрафів за порушення законодавства у сфері ринкового нагляду в залежності від ступеню завданої шкоди внаслідок дефекту продукції, які б стимулювали постачати на ринок ЄС лише безпечну продукцію, що відповідає гармонізованому законодавству.

3.2. Рекомендації щодо імплементації Регламенту (ЄС) 2019/1020 до національного законодавства

Ключові зміни до українського законодавства для врахування положень Регламенту (ЄС) 2019/1020:

1. Розроблення на основі Регламенту (ЄС) 2019/1020 нової редакції Закону України про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції на заміну Закону України № 2735 – VI, від 02.12.2010 року, і за потреби внесення необхідних змін до Технічного регламенту щодо обмеження викидів летких органічних сполук унаслідок використання органічних розчинників у лакофарбових матеріалах для будівель та ремонту колісних транспортних засобів, затвердженого Мінекономіки України і зареєстрованого Мін'юстом України за № 1228/32680 30.10.2018 року, а також змін до Закону України про надання будівельної продукції на ринку № 850 – IX, від 02.09.2020 року.
2. Як було зазначено вище, нову редакцію Закону України про ринковий нагляд та контроль нехарчової продукції слід зробити максимально наближеною до Регламенту (ЄС) 2019/1020.

Саме тому у новій редакції Закону України слід передбачити положення, аналогічні положенням Регламенту (ЄС) 2019/1020, включаючи:

- узгодження української термінології з європейською у сфері ринкового нагляду та контролю;
- аналогічні норми щодо обов'язків та прав економічних операторів, які постачають продукцію на ринок, зокрема продукцію, що пропонується до продажу через інтернет;
- створення української Мережі відповідності, як єдиної платформи для координації і здійснення спільної діяльності щодо забезпечення дотримання законодавства у сфері ринкового нагляду і контролю на кшталт європейської;
- створення мережі випробувальних лабораторій, які охоплюють види нехарчової продукції, що підпадає під дію законодавства у сфері ринкового нагляду та контролю;
- посилення повноважень органів державного ринкового нагляду та митного контролю нехарчової продукції;
- створення груп адміністративного співробітництва з розроблення методів ефективного нагляду і контролю;

- створення та функціонування національного офісу зв'язку з відповідними митними і наглядовими органами ЄС;
 - створення відповідних інтерфейсів для забезпечення інтеграції українських інформаційних систем у сфері ринкового нагляду та контролю нехарчової продукції, а також ефективної взаємодії з відповідними інформаційними системами ЄС;
 - розроблення і запровадження української стратегії розвитку державного ринкового нагляду і контролю нехарчової продукції;
 - розроблення настанов (рекомендацій) для українських наглядових органів та економічних операторів у сфері ринкового нагляду та контролю нехарчової продукції;
 - створення та функціонування української системи доекспортного контролю нехарчової продукції;
 - забезпечення належного рівня фінансування для підвищення ефективності ринкового нагляду та контролю, зокрема модернізації обладнання, відбору зразків продукції і проведення випробувань;
 - перегляд штрафних санкцій за порушення у сфері ринкового нагляду і контролю відповідно до європейської практики.
3. Слід також переглянути нормативно-правові акти, розроблені для імплементації норм Закону України про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції, у зв'язку з його оновленням і приведенням у відповідність до європейського Регламенту (ЄС) 2019/1020, а також розробити нові акти, зокрема щодо системи доекспортного контролю нехарчової продукції.

3.3. Практичні зміни, які необхідно здійснити при імplementації Регламенту (ЄС) 2019/1020

Підсумовуючи, можна констатувати, що відповідно до зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію, український уряд має затвердити план заходів, спрямованих на імplementацію європейських норм і практик, пов'язаних із введенням в дію з 16 липня 2021 року нового Регламенту ЄС про нагляд за ринком і відповідність продукції, а також усунення недоліків, притаманних українській системі ринкового нагляду та зазначених у Розділі 2 цього звіту.

Зазначений план з визначенням термінів і виконавців, зокрема, може включати такі заходи, як:

- внесення змін до українського законодавства у сфері ринкового нагляду та митного контролю шляхом прийняття нової редакції Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» на основі Регламенту (ЄС) 2019/1020 на заміну Закону України № 2735 – VI, від 02.12.2010 року, змін до Закону України про надання будівельної продукції на ринку № 850 – IX, від 02.09.2020 року, за потреби внесення необхідних змін до Технічного регламенту щодо обмеження викидів летких органічних сполук унаслідок використання органічних розчинників у лакофарбових матеріалах для будівель та ремонту колісних транспортних засобів, затвердженого Мінекономіки України і зареєстрованого Мін'юстом України за № 1228/32680 30.10.2018 року, та розроблення нових або внесення змін до низки законодавчих актів, призначених для реалізації зазначеного Закону;
- посилення відповідальності за порушення вимог законодавства в сфері ринкового нагляду та митного контролю, зокрема інтернет-торгівлі;
- розроблення і схвалення національної стратегії нагляду за ринком;
- цифровізацію процесів нагляду та контролю за ринком, зокрема створення Мережі відповідності української продукції, як платформи для структурованої координації і співпраці між контролюючими і наглядовими органами України та оптимізації практики нагляду за ринком і підвищення його результативності та ефективності;
- створення та забезпечення функціонування єдиного національного офісу зв'язку з відповідними митними і наглядовими органами ЄС, створення відповідних інтерфейсів між українськими інформаційними системами митного контролю та ринкового нагляду, а також взаємодію цих систем з європейськими аналогами;
- розроблення рекомендації для органів ринкового нагляду і економічних операторів щодо виконання вимог оновленого законодавства у сфері ринкового нагляду та організацію відповідного онлайн-навчання;
- створення мережі та посилення інституційної спроможності українських випробувальних лабораторій, які використовуються для цілей ринкового нагляду, зокрема модернізації випробувального обладнання, використання сучасних методик випробувань, навчання персоналу лабораторій та створення аналогічних європейським груп адміністративного співробітництва, які мають, зокрема, розробляти загальні практики та методології ефективного нагляду за ринком за окремими видами нехарчової продукції;
- розроблення та затвердження системи доекспортного контролю нехарчової продукції і проведення перемовин з Європейською Комісією щодо схвалення цієї системи;
- відновлення Україною статусу підписанта двосторонньої угоди з акредитації (EA BLA) з Європейською кооперацією з акредитації (EA) для органів сертифікації продукції і інспекційних органів, призупиненого 24.03.2021 року;
- активізацію роботи Координаційної ради з питань державного ринкового нагляду;
- розроблення та затвердження низки технічних регламентів та змін до них, передбачених Додатками до Регламенту (ЄС) 2019/1020;
- щорічне належне державне фінансування на потреби ринкового нагляду і контролю, включаючи модернізацію обладнання, відбір і випробування зразків нехарчової продукції.

Згідно з розподілом повноважень між органами влади Мінекономіки України є відповідальним за формування політики в сфері ринкового нагляду. Як було зазначено вище з метою забезпечення взаємодії між центральними органами виконавчої влади для підготовки узгоджених пропозицій з удосконалення державного ринкового нагляду Мінекономіки України видано наказ № 220 від 19.02.2018 року «Про утворення Координаційної ради з питань державного ринкового нагляду», яким затверджено Положення про Координаційну раду. Тому вбачається доцільним покласти відповідальність за організацію процесу розроблення зазначеного плану заходів та його виконання на Мінекономіки і Координаційну раду з питань державного ринкового нагляду із залученням до роботи усіх заінтересованих сторін.

ДОДАТОК I

Перелік нормативно-правових актів, прийнятих у сфері ринкового нагляду

1. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання відшкодування суб'єктом господарювання вартості відібраних зразків нехарчової продукції та проведення їх експертизи (випробування)» № 921 від 31.08.2011;
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення контролю стану виконання рішень про вжиття обмежувальних (коригувальних) заходів» № 1017 від 05.10.2011;
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку функціонування національної інформаційної системи державного ринкового нагляду, внесення до неї відомостей і подання повідомлень» № 1397 від 26.12.2011;
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку функціонування системи оперативного взаємного сповіщення про продукцію, що становить серйозний ризик, та подання повідомлень для внесення до неї» № 1398 від 26.12.2011;
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання захисту права споживачів (користувачів) щодо безпечності нехарчової продукції» № 1400 від 26.12.2011;
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку подання повідомлення про продукцію, яка не відповідає загальній вимозі щодо безпечності продукції, органам державного ринкового нагляду» № 1401 від 26.12.2011;
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення державного контролю нехарчової продукції» № 1403 від 26.12.2011;
8. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження ступенів ризику видів нехарчової продукції та критеріїв, за якими визначається належність нехарчової продукції до відповідних ступенів ризику» № 1404 від 26.12.2011;
9. Постанова Кабінету Міністрів України «Питання реалізації та знищення використаних під час проведення експертизи (випробування) зразків нехарчової продукції, що були відібрані в межах здійснення державного ринкового нагляду» № 1406 від 26.12.2011;
10. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Методики вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів» № 1407 від 26.12.2011;
11. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення та перегляду секторальних планів ринкового нагляду, моніторингу та звітування про їх виконання» № 1410 від 26.12.2011;
12. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку видів продукції, щодо яких органи державного ринкового нагляду здійснюють державний ринковий нагляд» № 1069 від 28.12.2016;

13. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про утворення Координаційної ради з питань державного ринкового нагляду» № 220 від 19.02.2018.
14. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження типових форм документів у сфері державного ринкового нагляду і державного контролю продукції» № 667 від 19.04.2019.
15. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання органами державного ринкового нагляду безоплатної консультаційної підтримки суб'єктам господарювання з питань здійснення державного ринкового нагляду» № 75 від 20.02.2020.

ДОДАТОК II

ПЕРЕЛІК ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО РИНКОВОГО НАГЛЯДУ УКРАЇНИ

1. Державна служба України з безпеки на транспорті (Укртрансбезпека);
2. Державна архітектурно-будівельна інспекція України (Держархбудінспекція);
3. Державна служба України з надзвичайних ситуацій (ДСНС);
4. Державна служба України з питань праці (Держпраці);
5. Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками (Держлікслужба);
6. Державна екологічна інспекція України (Держекоінспекція);
7. Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба).

ДОДАТОК III

СТИСЛИЙ ОПИС ДІЯЛЬНОСТІ З РИНКОВОГО НАГЛЯДУ В УКРАЇНІ

Державний ринковий нагляд здійснюється шляхом проведення планових та позапланових перевірок характеристик продукції.

Планові перевірки характеристик продукції проводяться у розповсюджувачів цієї продукції згідно із секторальними планами, а позапланові – у розповсюджувачів та виробників такої продукції за зверненнями споживачів (користувачів) відповідної продукції, а також органів виконавчої влади, виконавчих органів місцевих рад, правоохоронних органів, громадських організацій споживачів (об'єднань споживачів), у яких міститься інформація про розповсюдження продукції, що завдала шкоди суспільним інтересам.

Секторальний план ринкового нагляду охоплює види продукції відповідно до сфер відповідальності органів ринкового нагляду та визначає належність цих видів продукції до певного ступеня ризику.

До проекту секторального плану включаються види продукції, що належать до певного ступеня ризику, а також наявні підстави вважати, що продукція є небезпечною та/або не відповідає встановленим вимогам відповідно до звернень, що надійшли від споживачів (користувачів), органів виконавчої влади та інших про розповсюдження продукції, споживання (використання) якої заподіяло шкоди суспільним інтересам, або продукції, яка має недоліки, що можуть призвести до заподіяння такої шкоди.

Законодавством у сфері державного ринкового нагляду передбачено здійснення органами ринкового нагляду відповідних заходів. Так, зокрема, у разі якщо під час проведення перевірки характеристик продукції виникли підстави вважати, що продукція є небезпечною, становить ризик та/або не відповідає встановленим вимогам, органи ринкового нагляду відбирають зразки продукції та забезпечують проведення їх експертизи (випробування).

Експертиза (випробування) зразків продукції проводиться у випробувальних лабораторіях чи інших організаціях, акредитованих на право проведення таких робіт Національним органом з акредитації, на підставі договорів, укладених із ними органами ринкового нагляду.

Заходи щодо невідповідної продукції

Метою здійснення ринкового нагляду є вжиття обмежувальних (коригувальних) заходів щодо продукції, яка становить загрозу суспільним інтересам чи не відповідає встановленим вимогам.

У разі якщо органом ринкового нагляду встановлено, що продукція не відповідає встановленим вимогам, він невідкладно вимагає від суб'єкта господарювання вжити протягом визначеного терміну часу заходів щодо приведення такої продукції у відповідність із встановленими вимогами та приймає одне із законодавчо встановлених рішень про вжиття обмежувальних (коригувальних) заходів, а саме:

- а) обмеження надання продукції на ринку, яке здійснюється шляхом:
 - приведення продукції у відповідність із встановленими вимогами;
 - усунення формальної невідповідності;
 - тимчасової заборони просування (реалізації) продукції на ринку;
- б) заборону просування (реалізації) продукції на ринку;
- в) вилучення продукції з обігу;
- г) відкликання продукції.

Вилучення продукції з обігу, відкликання продукції здійснюються за ініціативою виробника цієї продукції або на виконання відповідного рішення органу ринкового нагляду в разі, якщо:

- вжиті заходи не призвели до запобігання чи уникнення ризиків, що становить продукція, або не забезпечили відповідності продукції встановленим вимогам;
- вжиття будь-яких інших заходів не може забезпечити запобігання чи уникнення ризиків, що становить продукція, або відповідність продукції встановленим вимогам.

Вилучення продукції з обігу передбачає повернення розповсюджувачами всіх одиниць відповідної продукції, що перебуває у їх розпорядженні, виробнику цієї продукції та припинення ними будь-якого демонстрування, пропонування такої продукції споживачам.

Відкликання продукції передбачає повернення її виробникові у кількості, що вже реалізується.

Вилучена з обігу чи відкликана за ініціативою виробника продукція за його рішенням приводиться у відповідність із встановленими вимогами або до стану, за якого вона не становитиме ризику, з наступним поверненням її власнику, або знищується, що виключає використання такої продукції.

Рішення про вилучення продукції з обігу та/або її відкликання має містити вимогу щодо обов'язкового повідомлення виробником такої продукції та/або її розповсюджувачами споживачів (користувачів) та інших розповсюджувачів такої продукції про причини вилучення продукції з обігу чи її відкликання.

Суб'єкти господарювання за порушення вимог законодавства у сфері державного ринкового нагляду несуть згідно з законами України цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність. Згідно із Законом про ринковий нагляд до суб'єктів господарювання відповідно до порушення застосовуються різні штрафні санкції; у разі скоєння такого самого порушення, за яке на особу вже було накладено штраф – розмір накладеного штрафу значно збільшується.

Протягом строку виконання рішення про вилучення продукції з обігу та/або її відкликання орган ринкового нагляду здійснює моніторинг заходів, що вживаються суб'єктами господарювання для вилучення відповідної продукції з обігу та/або її відкликання.

Також органи ринкового нагляду мають попереджати споживачів про виявлену небезпеку, що становить продукція.

Крім того, органи ринкового нагляду щорічно готують звіти про виконання секторальних планів ринкового нагляду за попередній рік та не пізніше 1 квітня оприлюднюють їх шляхом опублікування у друкованому засобі масової інформації та шляхом розміщення на офіційному веб-сайті відповідного органу ринкового нагляду.

Обов'язки суб'єктів господарювання під час здійснення ринкового нагляду

Відповідно до законодавства у сфері державного ринкового нагляду суб'єкти господарювання зобов'язані вводити в обіг лише безпечну продукцію.

Права суб'єктів господарювання, а також особливості проведення перевірок характеристик продукції у її виробників визначено Законом України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» (далі – Закон про ринковий нагляд).

Обов'язки суб'єктів господарювання під час здійснення ринкового нагляду та контролю продукції встановлюються Законом про ринковий нагляд, Законом України «Про загальну безпечність нехарчової продукції», виданими відповідно до них іншими нормативно-правовими актами, технічними регламентами.

Так, суб'єкти господарювання зобов'язані надавати на вимогу органів ринкового нагляду документацію, що дає змогу ідентифікувати:

- будь-який суб'єкт господарювання, який поставив їм відповідну продукцію;
- будь-який суб'єкт господарювання, якому вони поставили відповідну продукцію.

Також суб'єкти господарювання зобов'язані зберігати зазначену документацію, протягом строку, встановленого відповідним технічним регламентом, а якщо такий строк технічним регламентом не встановлено – протягом десяти років від дня введення відповідної продукції в обіг.

Водночас Законом про ринковий нагляд встановлено права посадових осіб, які здійснюють ринковий нагляд, відповідно до яких вони мають право вимагати від суб'єктів господарювання надання документів і матеріалів, необхідних для здійснення ринкового нагляду, одержувати копії таких документів і матеріалів.

Також у разі, якщо під час проведення органами ринкового нагляду перевірок характеристик продукції суб'єктом господарювання надано висновки експертизи, протоколи випробувань продукції, сертифікати відповідності або інші документи про відповідність, видані за результатами добровільної оцінки відповідності акредитованими органами з оцінки відповідності, органи ринкового нагляду належним чином ураховують ці документи.

Моніторинг продукції здійснюється органами ринкового нагляду після введення її в обіг. Таким чином, ринковий нагляд формально не здійснюється на стадіях проектування та виробництва, тобто до того, як виробник взяв на себе відповідальність за відповідність продукції, як правило, через складання декларації про відповідність та нанесення знаку відповідності.

ДОДАТОК IV

СТРУКТУРА РЕГЛАМЕНТУ № 765/2008/ЄС

Глава III Регламенту № 765/2008/ЄС, яка стосується організації ринкового нагляду в ЄС, складається з 3-х секцій.

- Секція 1 «Загальні положення» визначає сферу застосування Регламенту (статті 15, 16).
- Секція 2 «Рамки для ринкового нагляду (статті 17-25) визначає: обов'язки держав-членів щодо організації ринкового нагляду (статті 17,18); повноваження органів ринкового нагляду щодо проведення перевірок (стаття 19); дії органів ринкового нагляду стосовно продуктів, що становлять серйозний ризик (стаття 20); обмежувальні заходи (стаття 21); обмін інформацією в системі оперативного сповіщення про небезпечні продукти (стаття 22); загальну систему інформування про ринковий нагляд, яка підтримується Європейською Комісією (стаття 23); принципи співпраці між державами-членами і Комісією (стаття 24); організацію навчання і обмін досвідом у сфері ринкового нагляду для держав-членів (стаття 25); співпрацю з органами ринкового нагляду третіх країн (стаття 26).
- Секція 3 «Контроль продуктів, що надходять на ринок ЄС» містить: повноваження митних органів щодо призупинення випуску продуктів у вільний обіг у разі невідповідності гармонізованому законодавству (стаття 27) та повноваження митних органів випускати продукцію в обіг, якщо сповіщені органи ринкового нагляду протягом трьох днів не повідомили митні органи, що продукція несе серйозний ризик (стаття 28); процедури знищення продукції, яка несе серйозний ризик (стаття 29).

ДОДАТОК V

ПЕРЕЛІК АКТИВ ГАРМОНІЗОВАНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ, З ВИМОГАМИ ДО ПРОДУКЦІЇ, ЯКА ПІДПАДАЄ ПІД ДІЮ РЕГЛАМЕНТУ (ЄС) 2019/1020

1. Директива Ради № 69/493/ЕЕС від 15 грудня 1969 року про зближення законів держав-членів, що стосуються кришталю (ОJ L 326, 29.12.1969, стор. 36);
2. Директива Ради № 70/157/ЕЕС від 6 лютого 1970 року про зближення законів держав-членів, що стосуються допустимого рівня звуку і вихлопної системи автотранспортних засобів (ОJ L 42, 23.2.1970, стор. 16);
3. Директива Ради № 75/107/ЕЕС від 19 грудня 1974 року про зближення законів держав-членів, що стосуються пляшок, що використовуються як мірні ємності (ОJ L 42, 15.2.1975, стор. 14);
4. Директива Ради № 75/324/ЕЕС від 20 травня 1975 року про зближення законів держав-членів, що стосуються аерозольних розпилювачів (ОJ L 147, 9.6.1975, стор. 40);
5. Директива Ради № 76/211/ЕЕС від 20 січня 1976 року про зближення законів держав-членів, що стосуються приготування за вагою або за об'ємом деяких попередньо розфасованих продуктів (ОJ L 46, 21.2.1976, р. 1);
6. Директива Ради № 80/181/ЕЕС від 20 грудня 1979 року про зближення законів держав-членів, що стосуються одиниць вимірювання, і про скасування Директиви № 71/354/ЕЕС (ОJ L 39, 15.2.1980, стор. 40);
7. Директива Ради № 92/42/ЕЕС від 21 травня 1992 року про вимоги до ефективності для нових водогрійних котлів, що працюють на рідкому чи газоподібному паливі (ОJ L 167, 22.6.1992, стор. 17);
8. Директива № 94/11/ЕС Європейського парламенту і Ради від 23 березня 1994 року про зближення законів, постанов та адміністративних положень держав-членів, що стосуються маркування матеріалів, що використовуються в основних компонентах взуття для продажу споживачам (ОJ L 100, 19.4.1994, стор. 37);
9. Директива Європейського парламенту та Ради № 94/62/ЕС від 20 грудня 1994 року про упаковку та відходи упаковки (ОJ L 365, 31.12.1994, стор. 10);
10. Директива № 98/70/ЕС Європейського парламенту і Ради від 13 жовтня 1998 року про якість бензину та дизельного палива, що вносить поправки до Директиви Ради № 93/12/ЕЕС (ОJ L 350, 28.12.1998, стор. 58);
11. Директива № 98/79/ЕС Європейського парламенту і Ради від 27 жовтня 1998 року щодо медичних пристроїв для діагностики in vitro (ОJ L 331, 7.12.1998, стор. 1);
12. Директива № 2000/14/ЕС Європейського парламенту і Ради від 8 травня 2000 року про зближення законів держав-членів, що стосуються викидів шуму в навколишнє середовище обладнанням для використання поза приміщеннями (ОJ L 162, 3.7.2000, п. 1);
13. Директива № 2000/53/ЕС Європейського парламенту і Ради від 18 вересня 2000 року щодо відпрацьованих транспортних засобів (ОJ L 269, 21.10.2000, стор. 34);
14. Регламент (ЄС) № 2003/2003 Європейського парламенту і Ради від 13 жовтня 2003 року, що стосується добрив (ОJ L 304, 21.11.2003, стор. 1);
15. Регламент (ЄС) № 648/2004 Європейського парламенту та Ради від 31 березня 2004 року про м'ючі засоби (ОJ L 104, 8.4.2004, стор. 1);

16. Регламент (ЄС) № 850/2004 Європейського парламенту та Ради від 29 квітня 2004 року про стійкі органічні забруднювачі, що змінює Директиву № 79/117/ЄЕС (ОJ L 158, 30.4.2004, стор. 7);
17. Директива № 2004/42/ЄС Європейського парламенту і Ради від 21 квітня 2004 року про обмеження викидів летких органічних сполук через використання органічних розчинників в деяких лакофарбових матеріалах і продуктах для ремонту транспортних засобів, а також поправки до Директиви № 1999/13/ЄС (ОJ L 143, 30.4.2004, стор. 87);
18. Директива № 2005/64/ЄС Європейського парламенту і Ради від 26 жовтня 2005 року про затвердження типу автомобілів щодо їх повторного використання, утилізації та відновлення, а також поправки до Директиви Ради № 70/156/ЄЕС (ОJ L 310, 25.11.2005, стор. 10);
19. Директива № 2006/42/ЄС Європейського парламенту і Ради від 17 травня 2006 року щодо машин, що вносить поправки до Директиви № 95/16/ЄС (ОJ L 157, 9.6.2006, стор. 24);
20. Директива № 2006/40/ЄС Європейського парламенту і Ради від 17 травня 2006 року, що стосується викидів з систем кондиціонування повітря в автотранспортних засобах, і вносить поправки до Директиви Ради № 70/156/ЄЕС (ОJ L 161, 14.6.2006, стор. 12);
21. Директива № 2006/66/ЄС Європейського парламенту і Ради від 6 вересня 2006 року про батареї і акумулятори, відпрацьовані батареї і акумулятори, що скасовує Директиву № 91/157/ЄЕС (ОJ L 266, 26.9.2006, стор. 1);
22. Регламент (ЄС) № 1907/2006 Європейського парламенту і Ради від 18 грудня 2006 року про реєстрацію, оцінку, дозвіл і обмеження використання хімічних речовин (REACH), що засновує Європейське хімічне агентство, змінює Директиву № 1999/45/ЄС і скасовує Регламент Ради (ЄЕС) № 793/93 і Регламент Комісії (ЄС) № 1488/94, а також Директива Ради № 76/769/ЄЕС і Директиви Комісії № 91/155/ЄЕС, № 93/67/ЄЕС, № 93/105/ЄС і № 2000/21 /ЄС (ОJ L 396, 30.12.2006, стор. 1);
23. Регламент (ЄС) № 715/2007 Європейського парламенту та Ради від 20 червня 2007 року про затвердження типу автотранспортних засобів щодо викидів легких пасажирських і комерційних автомобілів (Євро 5 і Євро 6) та про доступ до ремонту транспортних засобів і інформації щодо обслуговування (ОJ L 171, 29.6.2007, стор. 1);
24. Директива № 2007/45/ЄС Європейського парламенту і Ради від 5 вересня 2007 року щодо встановлення правил про номінальні кількості для запакованих продуктів, що скасовує Директиви Ради № 75/106/ЄЕС і № 80/232/ЄЕС і змінює Директиву Ради № 76/211/ЄЕС (ОJ L 247, 21.9.2007, стор. 17);
25. Регламент (ЄС) № 1272/2008 Європейського парламенту і Ради від 16 грудня 2008 року про класифікацію, маркування та пакування речовин і сумішей, що змінює і скасовує Директиви № 67/548/ЄЕС і № 1999/45/ЄС, і змінює Регламент (ЄС) № 1907/2006 (ОJ L 353, 31.12.2008, стор. 1);
26. Регламент (ЄС) № 78/2009 Європейського парламенту та Ради від 14 січня 2009 року про затвердження типу автотранспортних засобів щодо захисту пішоходів та інших уразливих учасників дорожнього руху, що вносить поправки до Директиви № 2007/46/ЄС та скасовує Директиви № 2003/102/ЄС і № 2005/66 /ЄС (ОJ L 35, 4.2.2009, стор. 1);
27. Регламент (ЄС) № 79/2009 Європейського парламенту та Ради від 14 січня 2009 року про затвердження типу транспортних засобів, що працюють на водні, що вносить поправки до Директиви № 2007/46/ЄС (ОJ L 35, 4.2.2009, стор. 32);
28. Директива № 2009/34/ЄС Європейського парламенту і Ради від 23 квітня 2009 року стосовно загальних положень як для засобів вимірювань, так і для методів метрологічного контролю (ОJ L 106, 28.4.2009, стор. 7);
29. Директива № 2009/48/ЄС Європейського парламенту і Ради від 18 червня 2009 року про безпеку іграшок (ОJ L 170, 30.6.2009, стор. 1);

30. Регламент (ЄС) № 595/2009 Європейського парламенту та Ради від 18 червня 2009 року про затвердження типу автомобілів та двигунів щодо викидів від важких транспортних засобів (Євро VI) і про доступ до інформації про ремонт і технічне обслуговування транспортних засобів та внесення поправок до Регламенту (ЄС) № 715/2007 та Директиви № 2007/46/ЄС і скасування Директив № 80/1269 /ЄЕС, № 2005/55/ ЄС і № 2005/78 /ЄС (OJ L 188, 18.7.2009, стор. 1);
31. Регламент (ЄС) № 661/2009 Європейського парламенту та Ради від 13 липня 2009 року про вимоги до офіційного затвердження типу для загальної безпеки автотранспортних засобів, їхніх причепів і систем, компонентів та окремих технічних вузлів, призначених для них (OJ L 200, 31.7.2009, п. 1);
32. Директива № 2009/125/ЄС Європейського парламенту і Ради від 21 жовтня 2009 року щодо визначення основи для встановлення вимог екодизайну для продуктів, пов'язаних з енергетикою (OJ L 285, 31.10.2009, стор. 10);
33. Регламент (ЄС) № 1005/2009 Європейського парламенту і Ради від 16 вересня 2009 року про речовини, що руйнують озоновий шар (OJ L 286, 31.10.2009, стор. 1);
34. Регламент (ЄС) № 1222/2009 Європейського парламенту і Ради від 25 листопада 2009 року про маркування шин щодо паливної ефективності та інших важливих параметрів (OJ L 342, 22.12.2009, стор. 46);
35. Регламент (ЄС) № 1223/2009 Європейського парламенту і Ради від 30 листопада 2009 року про косметичні продукти (OJ L 342, 22.12.2009, стор. 59);
36. Регламент (ЄС) № 66/2010 Європейського парламенту та Ради від 25 листопада 2009 року про екомаркування ЄС (OJ L 27, 30.1.2010, стор. 1);
37. Директива № 2010/35/ЄС Європейського парламенту та Ради від 16 червня 2010 року про пересувне обладнання, що працює під тиском, і скасовує Директиви Ради № 76/767/ЄЕС, № 84/525/ЄЕС, № 84/526/ЄЕС, № 84/527/ЄЕС і № 1999/36/ЄС (OJ L 165, 30.6.2010, стор. 1);
38. Регламент (ЄС) № 305/2011 Європейського парламенту та Ради від 9 березня 2011 року щодо встановлення гармонізованих умов для збуту будівельної продукції, що скасовує Директиву Ради № 89/106/ЄЕС (OJ L 88, 4.4.2011, стор. 5);
39. Директива № 2011/65/EU Європейського парламенту і Ради від 8 червня 2011 року про обмеження використання деяких небезпечних речовин в електричному та електронному обладнанні (OJ L 174, 1.7.2011, стор. 88);
40. Регламент (ЄС) № 1007/2011 Європейського парламенту і Ради від 27 вересня 2011 року про найменування текстильних волокон і відповідного маркування і маркування складу волокон текстильних виробів, що скасовує Директиву Ради № 73/44/ЄЕС і Директиви № 96/73/ЄС і № 2008/121/ЄС Європейського парламенту і Ради (OJ L 272, 18.10.2011, стор. 1);
41. Регламент (ЄС) № 528/2012 Європейського парламенту та Ради 22 травня 2012 року про випуск на ринок і використання біоцидних продуктів (OJ L 167, 27.6.2012, стор. 1);
42. Директива № 2012/19/EU Європейського парламенту і Ради 4 липня 2012 року про відходи електричного та електронного обладнання (WEEE) (OJ L 197, 24.7.2012, стор. 38);
43. Регламент (ЄС) № 167/2013 Європейського парламенту та Ради від 5 лютого 2013 року про затвердження і нагляд за ринком сільськогосподарських і лісових транспортних засобів (OJ L 60, 2.3.2013, стор. 1);
44. Регламент (ЄС) № 168/2013 Європейського парламенту та Ради від 15 січня 2013 року про затвердження і нагляд за ринком дво- або триколісних транспортних засобів і квадроциклів (OJ L 60, 2.3.2013, стор. 52);

45. Директива № 2013/29/EU Європейського парламенту і Ради від 12 червня 2013 року про гармонізацію законів держав-членів, що стосуються розміщення на ринку піротехнічних виробів (OJ L 178, 28.6.2013, стор. 27);
46. Директива № 2013/53/EU Європейського парламенту і Ради від 20 листопада 2013 року про прогулянкові судна і гідроцикли, що скасовує Директиву № 94/25/EC (OJ L 354, 28.12.2013, стор. 90);
47. Директива № 2014/28/EU Європейського парламенту і Ради від 26 лютого 2014 року про гармонізацію законів держав-членів, що стосуються розміщення на ринку вибухових речовин цивільного призначення та нагляду за ними (OJ L 96, 29.3.2014 року, стор.1);
48. Директива № 2014/29/EU Європейського парламенту і Ради від 26 лютого 2014 року про гармонізацію законів держав-членів, що стосуються випуску на ринок простих посудин під тиском (OJ L 96, 29.3.2014, стор. 45);
49. Директива № 2014/30/EU Європейського парламенту і Ради від 26 лютого 2014 року про гармонізацію законів держав-членів, що стосуються електромагнітної сумісності (OJ L 96, 29.3.2014, стор. 79);
50. Директива № 2014/31/EU Європейського парламенту і Ради від 26 лютого 2014 року про гармонізацію законів держав-членів, що стосуються випуску на ринок неавтоматичних зважувальних пристроїв (OJ L 96, 29.3.2014, стор.107);
51. Директива № 2014/32/EU Європейського парламенту і Ради від 26 лютого 2014 року про гармонізацію законів держав-членів, що стосуються розміщення на ринку засобів вимірювальної техніки (OJ L 96, 29.3.2014, стор. 149);
52. Директива № 2014/33/EU Європейського парламенту і Ради від 26 лютого 2014 року про гармонізацію законів держав-членів, що стосуються ліфтів і компонентів безпеки для ліфтів (OJ L 96, 29.3.2014, стор. 251);
53. Директива № 2014/34/EU Європейського парламенту і Ради від 26 лютого 2014 року про гармонізацію законів держав-членів, що стосуються обладнання та захисних систем, призначених для використання в потенційно вибухонебезпечних середовищах (OJ L 96, 29.3.2014, стор. 309);
54. Директива № 2014/35/EU Європейського парламенту і Ради від 26 лютого 2014 року про гармонізацію законів держав-членів, що стосуються випуску на ринок електричного обладнання, призначеного для використання в певних межах напруги (OJ L 96, 29.3.2014, стор. 357);
55. Директива № 2014/40/ЄС Європейського парламенту та Ради від 3 квітня 2014 року про зближення законів, постанов та адміністративних положень держав-членів, що стосуються виробництва, обігу та продажу тютюну і супутніх товарів, і скасування Директиви № 2001/37/ЄС (OJ L 127, 29.4.2014, стор. 1);
56. Директива № 2014/53/EU Європейського парламенту і Ради від 16 квітня 2014 року про гармонізацію законів держав-членів, що стосуються випуску на ринок радіообладнання і скасування Директиви № 1999/5/ЄС (OJ L 153, 22.05.2014, стор. 62);
57. Директива № 2014/68/EU Європейського парламенту і Ради від 15 травня 2014 року про гармонізацію законів держав-членів, що стосуються випуску на ринок обладнання, що працює під тиском (OJ L 189, 27.6.2014, стор. 164);
58. Директива № 2014/90/ЄС Європейського парламенту та Ради від 23 липня 2014 року щодо морського обладнання, що скасовує Директиву Ради № 96/98/ЄС (OJ L 257, 28.8.2014, стор. 146);

59. Регламент (ЄС) № 517/2014 Європейського парламенту та Ради від 16 квітня 2014 року щодо фторованих парникових газів, що скасовує Регламент (ЄС) № 842/2006 (ОJ L 150, 20.5.2014, стор. 195);
60. Регламент (ЄС) № 540/2014 Європейського парламенту та Ради від 16 квітня 2014 року про рівні шуму автотранспортних засобів і заміну систем глушника, що вносить поправки до Директиви № 2007/46/ЄС і скасовує Директиву № 70/157/ЄЕС (ОJ L 158, 27.5.2014, стор. 131);
61. Постанова (ЄС) № 2016/424 Європейського парламенту і Ради від 9 березня 2016 року про встановлення канатних доріг і скасування Директиви № 2000/9/ЄС (ОJ L 81, 31.3.2016, стор. 1);
62. Регламент (ЄС) № 2016/425 Європейського парламенту і Ради від 9 березня 2016 року про засоби індивідуального захисту, що скасовує Директиву Ради № 89/686/ЄЕС (ОJ L 81, 31.3.2016, стор. 51);
63. Регламент (ЄС) № 2016/426 Європейського парламенту і Ради від 9 березня 2016 року про пристрої, що працюють на газоподібному паливі, що скасовує Директиву № 2009/142/ЄС (ОJ L 81, 31.3.2016, стор. 99);
64. Регламент (ЄС) № 2016/1628 Європейського парламенту і Ради від 14 вересня 2016 року про вимоги, що стосуються граничних значень викидів газоподібних та твердих частинок, і затвердження типу двигунів внутрішнього згоряння для позашляхової мобільної техніки, що вносить поправки до Регламенту (ЄС) № 1024/2012 і (ЄС) № 167/2013, а також про зміну та скасування Директиви № 97/68/ЄС (ОJ L 252, 16.9.2016, стор. 53);
65. Регламент (ЄС) № 2017/745 Європейського парламенту і Ради від 5 квітня 2017 року про медичні вироби, що вносить поправки до Директиви № 2001/83/ЄС, Регламент (ЄС) № 178/2002 та Регламент (ЄС) № 1223/2009 і скасовує Директиви Ради № 90/385/ЄЕС і № 93/42/ЄЕС (ОJ L 117, 5.5.2017, стор. 1);
66. Регламент (ЄС) № 2017/746 Європейського парламенту і Ради від 5 квітня 2017 року про медичні вироби для діагностики *in vitro* і скасовує Директиву № 98/79/ЄС і Рішення Комісії № 2010/227/EU (ОJ L 117, 5.5.2017, стор. 176);
67. Регламент (ЄС) № 2017/852 Європейського парламенту і Ради від 17 травня 2017 року щодо ртуті і скасовує Регламент (ЄС) № 1102/2008 (ОJ L 137, 24.5.2017, стор. 1);
68. Регламент (ЄС) № 2017/1369 Європейського парламенту і Ради від 4 липня 2017 року щодо встановлення основ для енергетичного маркування та скасування Директиви № 2010/30/ЄС (ОJ L 198, 28.7.2017, стор. 1);
69. Регламент (ЄС) № 2018/858 Європейського парламенту і Ради від 30 травня 2018 року про схвалення і нагляд за ринком автотранспортних засобів та їхніх причепів, а також систем, компонентів та окремих технічних пристроїв, призначених для таких транспортних засобів, що вносить поправки до Правил (ЄС) № 715/2007 та (ЄС) № 595/2009 та скасовує Директиву № 2007/46/ЄС (ОJ L 151, 14.6.2018, стор. 1);
70. Регламент (ЄС) № 2018/1139 Європейського парламенту і Ради від 4 липня 2018 року про загальні правила в галузі цивільної авіації та створення Агентства з безпеки польотів Європейського Союзу, а також про внесення поправок до Регламенту (ЄС) № 2111/2005, (ЄС) № 1008/2008, (ЄС) № 996/2010, (ЄС) № 376/2014 та Директиви № 2014/30/ЄС та № 2014/53/ЄС Європейського парламенту та Ради, а також скасовують Регламенти (ЄС) № 552/2004 і (ЄС) № 216/2008 Європейського парламенту і Регламенту Ради та Ради (ЄЕС) № 3922/91 (ОJ L 212, 22.8.2018, стор. 1), що стосується дизайну, виробництва і розміщення на ринку літаків, зазначених в пунктах (а) і (б) статті 2 (1), щодо безпілотних літальних апаратів та їхніх двигунів, пропелерів, частин і устаткування для дистанційного керування ними.

ДОДАТОК VI

ПЕРЕЛІК АКТИВ ГАРМОНІЗОВАНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ З ВИМОГАМИ ДО ПРОДУКЦІЇ, ЯКА ПІДПАДАЄ ПІД ДІЮ РЕГЛАМЕНТУ (ЄС) 2019/1020 БЕЗ ПОЛОЖЕНЬ ПРО ШТРАФИ

1. Директива Ради № 69/493/ЕЕС від 15 грудня 1969 року про зближення законів держав-членів, що стосуються кришталю (ОJ L 326, 29.12.1969, стор. 36);
2. Директива Ради № 70/157/ЕЕС від 6 лютого 1970 року про зближення законів держав-членів, що стосуються допустимого рівня звуку і вихлопної системи автотранспортних засобів (ОJ L 42, 23.2.1970, стор. 16);
3. Директива Ради № 75/107/ЕЕС від 19 грудня 1974 року про зближення законів держав-членів, що стосуються пляшок, що використовуються як мірні ємності (ОJ L 42, 15.2.1975, стор. 14);
4. Директива Ради № 75/324/ЕЕС від 20 травня 1975 року про зближення законів держав-членів, що стосуються аерозольних розпилювачів (ОJ L 147, 9.6.1975, стор. 40);
5. Директива Ради № 76/211/ЕЕС від 20 січня 1976 року про зближення законів держав-членів, що стосуються приготування за вагою або за об'ємом деяких попередньо розфасованих продуктів (ОJ L 46, 21.2.1976, р. 1);
6. Директива Ради № 92/42/ЕЕС від 21 травня 1992 року про вимоги до ефективності для нових водогрійних котлів, що працюють на рідкому чи газоподібному паливі (ОJ L 167, 22.6.1992, стор. 17);
7. Директива № 94/11/ЕС Європейського парламенту і Ради від 23 березня 1994 року про зближення законів, постанов та адміністративних положень держав-членів, що стосуються маркування матеріалів, що використовуються в основних компонентах взуття для продажу споживачу (ОJ L 100, 19.4.1994, стор. 37);
8. Директива Європейського парламенту та Ради № 94/62/ЕС від 20 грудня 1994 року про упаковку та відходи упаковки (ОJ L 365, 31.12.1994, стор. 10);
9. Директива № 2000/14/ЕС Європейського парламенту і Ради від 8 травня 2000 року про зближення законів держав-членів, що стосуються викидів шуму в навколишнє середовище обладнанням для використання поза приміщеннями (ОJ L 162, 3.7.2000, п. 1);
10. Директива № 2000/53/ЕС Європейського парламенту і Ради від 18 вересня 2000 року щодо відпрацьованих транспортних засобів (ОJ L 269, 21.10.2000, стор. 34);
11. Директива № 2005/64/ЕС Європейського парламенту і Ради від 26 жовтня 2005 року про затвердження типу автомобілів щодо їх повторного використання, утилізації та відновлення, а також поправки до Директиви Ради № 70/156/ЕЕС (ОJ L 310, 25.11.2005, стор. 10);
12. Директива № 2006/40/ЕС Європейського парламенту і Ради від 17 травня 2006 року, що стосується викидів з систем кондиціонування повітря в автотранспортних засобах, і вносить поправки до Директиви Ради № 70/156/ЕЕС (ОJ L 161, 14.6.2006, стор. 12);
13. Директива № 2007/45/ЕС Європейського парламенту і Ради від 5 вересня 2007 року встановлює правила щодо номінальних кількостей для запакованих продуктів, що скасовує Директиви Ради № 75/106/ЕЕС і № 80/232/ЕЕС і змінює Директиву Ради № 76/211/ЕЕС (ОJ L 247, 21.9.2007, стор. 17);
14. Регламент (ЄС) № 1222/2009 Європейського парламенту і Ради від 25 листопада 2009 року про маркування шин щодо паливної ефективності та інших важливих параметрів (ОJ L 342, 22.12.2009, стор. 46);

15. Директива № 2010/35/ЄС Європейського парламенту та Ради від 16 червня 2010 року про переносне обладнання, що працює під тиском, і скасовує Директиви Ради № 76/767/ЄЕС, № 84/525/ЄЕС, № 84/526/ЄЕС, № 84/527/ЄЕС і № 1999/36/ЄС (ОJ L 165, 30.6.2010, стор. 1);
16. Регламент (ЄС) № 305/2011 Європейського Парламенту та Ради від 9 березня 2011 року, що встановлює гармонізовані умови для реалізації будівельної продукції та скасовує Директиву Ради № 89/106/ЄЕС (ОJ L 88, 4.4.2011, стор. 5);
17. Регламент (ЄС) № 1007/2011 Європейського парламенту і Ради від 27 вересня 2011 року про найменування текстильних волокон і відповідне маркування і маркування складу волокон текстильних виробів, що скасовує Директиву Ради № 73/44/ЄЕС і Директиви № 96/73/ЄС і № 2008/121/ЄС Європейського парламенту і Ради (ОJ L 272, 18.10.2011, стор. 1);
18. Директива № 2014/90/ЄС Європейського парламенту та Ради від 23 липня 2014 року про морське обладнання та скасовує Директиву Ради № 96/98/ЄС (ОJ L 257, 28.8.2014, стор. 146);
19. Регламент (ЄС) № 540/2014 Європейського парламенту та Ради від 16 квітня 2014 року про рівні шуму автотранспортних засобів і заміну систем глушника, що вносить поправки до Директиви № 2007/46/ЄС і скасовує Директиву № 70/157/ЄЕС (ОJ L 158, 27.5.2014, стор. 131).

ДОДАТОК VII

СТРУКТУРА І ЗМІСТ РЕГЛАМЕНТУ (ЄС) 2019/1020 ПРО НАГЛЯД ЗА РИНКОМ І ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ

Регламент складається з таких частин:

- Преамбули, яка містить 68 параграфів і визначає: мету ринкового нагляду, сферу застосування, встановлює завдання для органів ринкового нагляду, наголошує на необхідності посилення контролю за продукцією, що реалізується онлайн, включенні постачальників фулфілмент послуг до переліку економічних операторів, необхідності реєстрації в ЄС економічних операторів для певних видів продукції, зокрема, яка реалізується через інтернет, обов'язках суб'єктів господарювання співробітничати з органами нагляду, легкому онлайн-доступі до інформації про гармонізоване законодавство, створенні країнами-членами єдиного офісу зв'язку для співпраці наглядових органів, вимог до органів нагляду за ринком, можливості створення і призначення акредитованих випробувальних центрів в межах ЄС, необхідності виділення достатніх фінансових ресурсів на потреби ринкового нагляду, потреби у співпраці і обміну інформацією між органами нагляду і митного контролю шляхом створення електронних інтерфейсів автоматичної передачі даних, ефективному використанні інформаційно-комунікаційних систем для нагляду за ринком, вимогах і завданнях до Європейської Комісії щодо створення Мережі відповідності продукції, обміну інформацією з третіми країнами, затвердженні вимог до систем доекспортного контролю, повноваженнях Комісії стосовно єдиних умов перевірок, критеріях частоти перевірок і методах перевірок на основі аналізу ризиків тощо.
- Глави I (Основні положення), яка містить 3 статті (1-3), що встановлюють мету Регламенту, правила і процедури для економічних операторів, сферу застосування Регламенту (до продукції, що підпадає під гармонізоване законодавство з Додатку 1 до Регламенту), а також 26 термінів і їх визначень, які використовуються в Регламенті.
- Глави II (Задачі економічних операторів), яка містить 4 статті (4-7), що визначають, хто вважається економічним оператором, які задачі він виконує, хто є повноважним представником виробника і які завдання він виконує, обов'язок суб'єктів господарювання співпрацювати з органами ринкового нагляду.
- Глави III (Допомога і співробітництво з економічними операторами), яка містить 2 статті (8,9), що визначають легкий онлайн доступ до гармонізованого законодавства ЄС через портал Your Europe, а також спільні дії органів нагляду з організаціями економічних операторів або кінцевих користувачів продукції.
- Глави IV (Організація, діяльність і обов'язки органів нагляду за ринком та єдиного зв'язку), яка містить 4 статті (10-13), що визначають способи організації ринкового нагляду в країнах-членах і створюють єдиний офіс зв'язку з органами нагляду інших країн-членів, встановлюють вимоги до діяльності органів ринкового нагляду, а також вимагають розроблення національної стратегії нагляду за ринком з її переглядом кожні чотири роки, починаючи з 2026.
- Глави V (Повноваження і заходи нагляду за ринком), яка містить 8 статей (14-21), що визначають повноваження органів ринкового нагляду, заходи щодо невідповідної продукції, необхідність дотримання органами нагляду принципів конфіденційності і комерційної таємниці, процесуальні права економічних операторів, дії органів нагляду щодо продукції, яка становить серйозний ризик, зокрема інформування через систему швидкого обміну інформацією (RAPEX), процедуру створення і призначення випробувальних центрів ЄС, їх компетенцію та джерело фінансування.
- Глави VI (Транскордонна взаємна допомога), яка містить 3 статті (22-24), що визначають процедури отримання необхідної інформації, застосування примусових заходів за запитом від органу нагляду за ринком країни-члена ЄС до органу нагляду іншої країни-члена, а також порядок звернень з проханнями про взаємну допомогу.
- Глави VII (Продукція, що надходить на ринок ЄС), яка містить 4 статті (25-28), що визначають процедури призначення і дій органів контролю за продукцією, що надходить на ринок ЄС на основі аналізу та оцінки ризиків, процедури призупинення випуску продукції у вільний обіг, випуску у вільний обіг та відмови у цьому, а також порядок щорічного надання статистичних даних про результати перевірок продукції, що підпадає під дію гармонізованого законодавства від країн-членів до Європейської Комісії та її дії з прийняття імплементаційних актів щодо посилення контролю.

- Глави VIII (Скоординоване виконання і міжнародне співробітництво), яка містить 7 статей (29-35), що визначають створення Мережі відповідності продукції ЄС, складу, ролі і завдань Мережі, ролі і завдань груп адміністративного співробітництва (ADCO), ролі і завдань Європейської Комісії, зокрема розвитку інформаційно-комунікаційної системи збору і обробки інформації щодо виконання гармонізованого законодавства, розробки інтерфейса між цією системою та митними органами країн-членів, а також налагодження співпраці між Комісією та регуляторними органами третіх країн з питань ринкового нагляду, затвердження Комісією особливої системи доекспортного контролю, який здійснюється третьою країною стосовно продукції, яка експортується до ЄС.
- Глави IX (Фінансові положення), яка містить 2 статті (36-37), що визначають види діяльності, що фінансуються ЄС при застосуванні Регламенту про ринковий нагляд, а також заходи для захисту фінансових інтересів ЄС в процесі виконання Регламенту від шахрайства.
- Глави X (Правки), яка містить 3 статті (38-40), що визначають внесені зміни до Директиви № 2004/42/ЄС, Регламенту (ЄС) № 765/2008 Регламенту (ЄС) № 305/2011.
- Глави XI (Заключні положення), яка містить 4 статті (41-44), що визначають необхідність встановлення країнами-членами ЄС штрафів за порушення вимог цього Регламенту і законодавства з Додатку II до нього, підготовку Комісією кожні 5 років звіту про досягнення цілей прийняття Регламенту, оцінку Комісією впливу спеціальної процедури доекспортного контролю через 4 роки після затвердження, підготовку Комісією керівних принципів практичного застосування Статті 4 Регламенту (Завдання економічних операторів стосовно продукції, що підпадає під дію визначеного законодавства ЄС з гармонізації) для органів нагляду за ринком і економічних операторів, а також дати набуття чинності Регламенту.
- Переліку актів законодавства ЄС, на які є посилання в Регламенті про ринковий нагляд і відповідність продукції, до якого входять 55 актів.
- Додатку I (Перелік гармонізованого законодавства ЄС), до якого входять 70 актів.
- Додатку II (Перелік гармонізованого законодавства ЄС без положень про штрафи), до якого входять 19 актів.
- Додатку III (Таблиця кореляції Регламенту (ЄС) № 765/2008), що містить перелік переглянутих статей.

ІНШІ НАШІ ДОСЛІДЖЕННЯ

[Нові вимоги для українських експортерів в контексті змін європейського законодавства щодо ринкового нагляду та оцінки відповідності](#)

[Україна та Угода про асоціацію: моніторинг виконання 2014-2019](#)

[Співпраця між ЄС та Україною: як зробити Угоду про асоціацію більш дієвою](#)

Український центр європейської політики (УЦЄП) – це незалежний аналітичний центр аналізу та вироблення політики, який був заснований у 2015 році.

Наша місія – сприяти проведенню реформ в Україні задля сталого економічного зростання та побудови відкритого суспільства в партнерстві з інституціями на всіх рівнях.

Пріоритетні напрями діяльності:

- підготовка та розповсюдження експертно-аналітичних матеріалів для сприяння євроінтеграційним реформам в Україні;
- популяризація європейських цінностей в українському суспільстві;
- інформування суспільства про можливості і переваги тісної співпраці з ЄС;
- сприяння посиленій економічній, політичній та торгівельній співпраці України з Європейським Союзом;
- інформування міжнародної спільноти про виклики і досягнення в здійсненні Україною реформ, передбачених Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ
ПОЛІТИКИ